

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus kartu su Lenkijos Respublikos prezidentu Aleksander Kwasniewski lapkričio 4 d. apsilankė Seinuose, kur susitiko su lietuvių bendruomenės atstovais ir lietuviškos “Žiburio” mokyklos mokiniais bei pedagogais. Lietuvos ir Lenkijos prezidentai dalyvavo iškilmingoje “Žiburio” vardo grąžinimo lietuviškai mokyklai ceremonijoje, atidengė lentas (lietuvių ir lenkų kalbomis) su mokyklos pavadinimu. Lietuvos vadovas pabrėžė, kad abiejų valstybių artimi santykiai - tai didžiulis kadenciją baigiančio Lenkijos prezidento nuopelnas. www.president.lt

"MAŽEIKIŲ NAFTOS" PARDAVIMĄ VERTINS ES

Vilnius, lapkričio 10 d. (ELTA) Naująjį Lietuvos naftos perdirbimo gamyklos šeiminką konkurencijos požiūriu vertins ne Lietuvos, o Europos Sąjungos institucijos, nes bus atsižvelgiama į "Mažeikių naftos" įtaką visam regionui, rašo dienraštis "Respublika".

Tai bus vienas pirmųjų atvejų po šalies įstojimo į Europos Sąjungą, kai lietuviškos įmonės įsigijimą vertins ne mūsų, o ES konkurencijos specialistai.

"Kadangi planuojamas "Mažeikių naftos" įsigijimas turės įtakos ne vienos, o kelių ES valstybių rinkoms, tikėtina, kad jį vertins Europos Komisija. Tik Komisijai atsisakius sandorio tyrimą atliks Lietuvos konkurencijos taryba. "Mažeikių naftos" produktai plati-

BERLYNE IR KELNE LIEPSNOJO AUTOMOBILIAI

Nežinomi asmenys naktį į lapkričio 9 d. padegė kelis automobilius Berlyne ir Kelne. Tačiau policija kategoriškai paneigė, kad tai susiję su jau dvi savaites besitęsiančiais neramumais Prancūzijoje. "Tai nesusiję su įvykiais Paryžiuje", - Kelne pareiškė policijos atstovas. Čia sudegė keturi automobiliai. Berlyne pareigūnai kol kas negalėjo pasakyti tikslaus padegėtų automobilių skaičiaus. Vokietijos sostinėje po kelis automobilius buvo padegta ir ankstesnėmis naktimis. **ELTA**

nami ne tik Lietuvoje, bet ir aplinkinėse valstybėse, kai kurie pretendentai įsigyti bendrovės akcijas veiklą taip pat vykdo kitose Europos Sąjungoje valstybėse, todėl šis sandoris bus Europos, o ne nacionalinio lygio", - teigia konkurencijos teisės ekspertas dr. Irmantas Norkus.

Kaip teigia pati naftos perdirbimo gamykla, 2004 metais Lietuvoje ji pardavė tik penktadalį, 20 proc., produkcijos. Latvijai ir Lenkijai teko po 7 proc., Estijai - 5 proc., Jungtinės Amerikos Valstijoms - 14 proc. Didžiąją dalį, 45 proc., "Mažeikių nafta" eksportuoja į Vakarų Europą. Šiuo metu "Mažeikių naftos" produkcija Lietuvos rinkoje dominuoja, tačiau pastaraisiais metais, pabrangus naftos produktams, padidėjo importas iš gretimų šalių, Skandinavijos. Pagrindiniais "Mažeikių naftos" pretendентаis laikoma Ru-

sijos naftos kompanija TNK-BP bei JAV ir Rusijos naftos kompanijų aljansas "Conoco-Phillips-Lukoil".

Kitaip nei pirmasis pretendentas, vienas iš aljanso narių, "Lukoil", jau daug metų dirba Lietuvoje ir turi sukūręs populiariausią degalinių tinklą šalyje. Tačiau diskusijas, neva tai gali sudaryti kliūtis aljansui įsigyti "Mažeikių naftą", teisininkai vadina nepagrįstomis, mat "Lukoil" tinklas, nors ir populiariausias bei turintis daugiausia degalinių, toli graži neturi dominuojančios padėties ir užima geriausiu atveju 24 proc. rinkos. Latvijoje ir Estijoje bendrovė užima dar mažesnę rinkos dalį.

Šiuo metu Lietuvoje, skirtingais skaičiavimais, yra apie 680-800 degalinių. Taigi "Lukoil" tinklas, kuriam priklauso 115 degalinių, pagal šį rodiklį užima dar mažesnę rinkos dalį.

RUSIJA IR ES DĖL VIZŲ SISTEMOS SUSITARS IKI METŲ PABAIGOS

Maskva, lapkričio 9 d. (ELTA). Rusija ir Europos Sąjunga (ES) ketina iki šių metų pabaigos susitarti dėl vizų sistemos supaprastinimo, Maskvoje pareiškė ES užsienio ryšių komisarė Benita Ferrero-Waldner.

Ketinama supaprastinti vizų išdavimo reikalavimus verslininkams ir studentams. Naujoji tvarka turėtų įsigalioti nuo 2007-ųjų vidurio po to, kai

jai pritars visos valstybės narės. Visiškas vizų atsisakymas svarstytinas ilgalaikėje perspektyvoje, sakė komisarė po susitikimo su Rusijos užsienio reiklų ministru Sergej Lavrov. Pokalbyje taip pat dalyvavo ES užsienio politikos koordinаторius Javier Solana, D. Britanijos užsienio reikalų ministras Jackas Straw ir Austrijos URM vadovė Ursula Plassnik.

ESTIJOS PREMJERAS APGAILESTAUJA, KAD ES NETURI VIENOS BENDROS POLITIKOS DĖL RUSIJOS

Estijos ministras pirmininkas Andru Ansip apgailestauja, kad Europos Sąjunga šiuo metu neturi vienos bendros politikos dėl Rusijos. Jo nuomone, to pavyzdys gali būti Bendrijos požiūris į sienos sutartis ir į dujotiekio Rusija - Vokietija projektą.

A.Ansip priminė pastarąjį ES ir Rusijos viršūnių susitikimą, kuriame pirmininkaujanti 25 šalių blokui Didžioji Britanija neiškėlė klausimo dėl Estijos ir Latvijos sienų sutarčių su Rusija.

Premjeras sakė, kad ES pozicija buvo suformuota, ji buvo palanki Estijai ir visiškai atitiko jos nuomonę, kad Rusija turi tęsti darbą, susijusį su sie-

nos sutartimis, jas ratifikavusi.

"Tačiau per susitikimą ši tema nebuvo gvildenta, ir tai mus, žinoma, nuvylė", - pridūrė A.Ansip.

Pasak vyriausybės vadovo, Šiaurės šalys - pirmiausia Danija ir Švedija - ryžtingai parėmė Estiją po to, kai jis iškėlė sutarčių temą Šiaurės ir Baltijos šalių susitikime. "Šiaurės šalys laikosi vienos pozicijos, kad **Europos Sąjunga turi vykdyti vieną bendrą politiką dėl Rusijos**", - sakė premjeras. Jis pridūrė, jog vienintelis dalykas, dėl ko neverta nerimauti - tai vienodas Baltijos šalių praeities suvokimas ES, nes jis ir taip akivaizdus, be deklaracijų. **Delfi**

ŠVEICARIJA SIŪLO APRIBOTI VETO TEISĘ JT SAUGUMO TARYBOJE

Šveicarija kartu su dar keturiomis šalimis Jungtinėse Tautose pateikė rezoliucijos projektą, kuriame siūloma apriboti penkių JT Saugumo Tarybos nuolatinių narių veto teisę ir reikalaujama didesnio jos veiksmų skaidrumo.

Dokumentą taip pat pasirašė Kosta Rica, Jordanija, Lichtenšteinas ir Singapūras. Projektas buvo išplatintas visoms Jungtinių Tautų narėms.

Pakeitimų iniciatorių nuomone, veto teisės apribojimas padėtų sparčiau reformuoti JT struktūras ir išplėsti Saugumo Tarybą. Šveicarijos ambasadorius Jungtinėse Tautose sakė, jog viena iš svarbiausių ini-

ciatyvos priedaidų yra būtinybė išsamiai pagrįsti veto, pareikštą Saugumo Taryboje, ir per penkias dienas pateikti argumentus JT Generalinei Asamblėjai. Veto teise taip pat neturėtų būti naudojamosi genocido, nusikaltimų žmoniškumui ir akivaizdaus tarptautinių humanitarinių teisių pažeidimo atvejais. Šveicarijos diplomatas pripažino, jog prieš veto teisės ribojimą stoja "kelios valstybės". Bet jis pareiškė, jog projekto iniciatoriai sieks, kad dokumentą paremtų kuo daugiau JT narių. Rezoliucijos projektas taip pat gali būti pateiktas svarstyti JT Generalinei Asamblėjai. **ELTA**

KAZACHSTANO ATSTOVAI SIŪLO LIETUVAI PAČIAI IŠGAUTI NAFTĄ

Vilnius, lapkričio 9 d. (Delfi). "Čia yra visiškai naujas dalykas. Labai abejoju, ar mes galime būti tokie kvalifikuoti ir turėti tiek daug pinigų, kad galėtume užsiimti naftos gavyba kažkur už kelių tūkstančių kilometrų", - "KazMunayGaz" pasiūlymą Lietuvai išgauti naftą Kazachstane vertino premjeras Algirdas Brazauskas. Jis teigė tokios galimybės kol kas "nevertinąs niekaip".

Su ūkio ministru Kęstučiu Daukšiu susitikę Kazachstano naftos bendrovės "KazMunayGaz" atstovai pasiūlė Lietuvai galimybę Lietuvai pačiai išgauti naftą Kazachstane, jeigu bendrovė įsigytų "Mažeikių naftos" akcijų paketą.

"Apie tai kol kas yra anksti

kalbėti. Šį klausimą galėsime aptarti po galimo malonaus "Mažeikių naftos" akcijų pirkimo rezultato. Jeigu sėkmingai įsigysime "Mažeikių naftą", "KazMunayGaz" kartu su "Mažeikių nafta" gali Kazachstano valdžiai paduoti prašymą vykdyti žvalgybą ir, jos sėkmės atvejui, naftos gavybą", - žurnalistams teigė "KazMunayGaz" Prekybos namų generalinis direktorius Dias Suleimenov. Pasak jo, bendrovė "KazMunayGaz" pagal Kazachstano įstatymus turi pirmumo teisę į naftos telkinius šalyje.

Ūkio viceministras Nerijus Eidukevičius tokią galimybę vertino skeptiškai ir teigė, kad, nors pasiūlymas esąs įdomus, dar per anksti apie tai kalbėti.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Laisva spauda yra vienas iš demokratijos principų, todėl visi veiksmai, kurių prieš ją imamasi, turi būti pagrįsti, teigia premjeras Algirdas Brazauskas. Taip Ministras pirmininkas komentavo Generalinės prokuratūros priimtą sprendimą reikalauti atnaujinti bylą ir tęsti teisminį persekiojimą “Respublikos” žurnalistui Vitui Tomkui, nors Vyriausiasis administracinis teismas, kurio nutartys yra galutinės ir neapskundžiamos, rugsėjo 16-ąją nusprendė, kad administracinė byla nutraukiama. “Jei vyko teisminis procesas ir buvo priimtas galutinis, niekur neapskustas teismo sprendimas, kuriuo pripažinta, jog žurnalistas ir leidėjas V. Tomkus yra nekaltas, neįsivaizduoju, kodėl reikia tą patį klausimą kelti iš naujo, atnaujinti procesą”, - sakė premjeras. Jo teigimu, laisva spauda yra vienas iš demokratijos principų ir toks žingsnis prieš laisvą spaudą turi būti konkrečiai argumentuotas. Anot A. Brazausko, nors ir nebūdamas teisininkas, jis nesupranta, kodėl vieną kartą teismo procesą pabaigus, jis yra pradedamas iš naujo. Tai, kaip teigė premjeras, gali įvykti tik tuo atveju, jeigu atsiranda naujos aplinkybės, pateikiami nauji argumentai. Jis pabrėžė kol kas nematęs jokių argumentų, kodėl atnaujintas procesas.

Primename, jog 2005 m. rugsėjo 16-ąją Vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija nusprendė žurnalistui V. Tomkui administracinę bylą nutraukti remiantis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 144 straipsnio 3 dalies 2 punktu. Vyriausiasis administracinis teismas savo nutartyje konstatavo, kad Vilniaus 2-asis apylinkės teismas, nubausdamas V. Tomkų, pažeidė Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas, draudžiančias antrą kartą vykdyti persekiojimą. Teismas tada paskelbė, kad jo nutarimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Bandymų per teismus varžyti laisvę Lietuvoje gali daugėti, o tai gali sąlygoti ne tik vienos demokratiškiausių spaudos sistemų Europoje sugriovimą, bet ir kelia grėsmę demokratijai apskritai, teigia Lietuvos žurnalistų sąjungos (LŽS) pirmininkas Dainius Radzevičius. Taip LŽS įvertino dienraščio “Respublika” prašymą viešai pareikšti šios sąjungos poziciją apie grėsmę laisvam žodžiui Lietuvoje dėl pastaruoju metu kylančių teisinių ir kitokių ginčų tarp valdžios ir žiniasklaidos dėl pastarosios turinio. “Galima drąsiai teigti, jog šiandien demokratinėje visuomenėje visiškai nepateisinamas bet koks valdžios institucijų ar jų atstovų bandymas kėsintis į laisvo žodžio kuriamas vertybes. O iškilus dvejonėms dėl žurnalistų ar jų darbdavių etikos bei vertybių reikia diskusijų, o ne represijų forma aiškintis tarpusavio santykius”, - teigia LŽS pirmininkas D. Radzevičius.

Reikia apgailestauti, jog valdžios institucijų atstovai, politikai ar net teisėjai bando Baudžiamojo kodekso ir baudžiamojo persekiojimo priemonėmis įvertinti žiniasklaidos turinį. “Tai rodo du dalykus - didėja konfrontacija tarp atskirų valdžių ir vis dar efektyviai neveikia žurnalistų ir leidėjų etikos savireguliacijos sistema”, - sakė D. Radzevičius. Pasak D. Radzevičiaus, į daugelį kylančių klausimų apie laisvo žodžio ribas galėtų atsakyti Žurnalistų ir leidėjų etikos komisija arba Žurnalistų etikos inspektorius, bet, anot jo, šios dvi institucijos neturi didesnio visuomenės ir pačios žiniasklaidos pasitikėjimo. LŽS pirmininkas siūlo Lietuvos žurnalistams ir leidėjams kartu su užsienio kolegomis pasikvietus aktyvius visuomenės veikėjus viešai diskutuoti apie šiandienos žurnalistikos vietą visuomenėje, politikoje ir versle.

Šalies vadovui Valdui Adamkui viešint Didžiojoje Britanijoje, maždaug prieš dvi savaites, prezidentūros kancleris Osvaldas Markevičius surašė visą Adamkų rezidencijoje esantį privatų prezidento turtą. Kaip pranešė TV3 žinios, tai nutiko nedalyvaujant V. Adamkui ir apie šią procedūrą jam nieko nežinant. Už iniciatyvą šalies vadovui nesant namie aprašyti privatų turtą prezidentūros kancleris O. Markevičius valstybės vadovui jau įteikė raštišką pasiaiškinimą. Tai jau ne pirmas Liberalų ir centro sąjungai priklausančio prezidentūros kanclerio prasižengimas. Prieš kurį laiką O. Markevičius Prezidentui jau aiškinosi dėl savavališkai paimto ir sudaužyto automobilio BMW.

Prezidentūros kancleris Osvaldas Markevičius neigia aprašęs šalies vadovo Valdo Adamkaus asmeninį turtą. TV3 pranešė, kad esą O. Markevičius savavališkai atliko asmeninio prezidento turto Turniškėse aprašymą. Lietuvos vadovui spalį viešint Vokietijoje ir su juo nesuderinus, prezidento rezidencijoje Turniškėse buvo atliekami ne turto aprašymo, o eiliniai inventorizaciniai darbai. “Buvo atliekami eiliniai inventorizaciniai darbai, susiję su mano pareigybe. Vieno iš apsilankymo aš nesuderinau su prezidentu, todėl mano poelgis tarnybinės etikos prasme buvo įvertintas - gavau nuobaudą - griežtą papeikimą”, - sakė jis. Prezidentūros kancleris prisipažįsta, kad tiesiog norėjo greičiau atlikti darbus.

Seinų lietuvių “Žiburio” mokyklos mokinių ir mokytojų būryje abu prezidentai – Lenkijos A. Kwasniewski ir Lietuvos V. Adamkus.

www.president.lt

PRESIDENTAS GALI PERTVARKYTI SAVO ADMINISTRACIJĄ

JAV prezidento George W. Bush administracijoje, kurią sukrėtė skandalas dėl informacijos apie slaptą CŽV agentę, artimiausiu metu gali įvykti didelės personalo permainos, rašo savaitraštis *Time*. Tarp pareigūnų, kurie, žurnalo žiniomis, gali visai netrukus atsistatydinti, yra ir itin įtakingas G.W. Bush strategas politikos klausimais Karl Rove.

Anksčiau iš savo posto jau pasitraukė JAV viceprezidento Dick Cheney administracijos vadovas Lewis Libby, kuriam buvo pateiktas vienas kaltini-

mas trukdžius vykdyti teisingumą, du kaltinimai melagingai liudijus ir du kaltinimai darius melagingus pareiškimus tyrėjams bei didžiajai žiuri, tiriantiems bylą dėl CŽV slaptos agentės vardo atskleidimo. L. Libby grės kalėjimo iki 30 metų bausmė ir 1,25 mln. JAV dol. bauda, jei bus pripažinta jo kaltė dėl visų penkių kaltinimų, kuriuos pateikė specialusis prokuroras Patrick Fitzgerald.

Nors K. Rove specialusis prokuroras, kuris siekia nustatyti, ar aukšti G.W. Bush admi-

nistracijos pareigūnai pažeidė įstatymą tyčia atskleisdami slaptos agentės Valerie Plame tapatybę, kol kas nepateikė kaltinimų, tyrimas jo atžvilgiu nenutrauktas.

Leidiny s taip pat teigia, remdamasis savo šaltiniais Baltuosiuose rūmuose, kad taip pat gali atsistatydinti JAV finansų ir gynybos sekretoriai - John Snow ir Donald Rumsfeld. Be to, netrukus savo postus gali palikti Baltųjų rūmų sekretorius spaudai Scott McClellan ir prezidento administracijos vadovas Andrew Card.

Delfi

RUSIJA NEĮSILEIDO ESTIJOS DIPLOMATIJOS VADOVO

Rusijos užsienio reikalų ministerija atsisakė išduoti vizą Estijos užsienio reikalų ministrui Urmi Paet, norėjusiam vykti į apskritojo stalo posėdį Peterburge

Apskritojo stalo organizatoriai, nusiuntę Estijos URM atstovui kvietimą dalyvauti renginyje, nesitikėjo, kad Estijai bus atstovaujama tokiu aukštu lygiu.

U. Paet pakvietė į Sankt Peterburgą Rusijos tarptautinio bendradarbiavimo centras, kuris rengia "apskritąjį stalą" tokia tema. U. Paet priėmė

siūlymą ir kreipėsi į Rusijos ambasadą Taline, prašydamas išduoti vizą. Tačiau vizos jis negavo. Ambasadėje jam buvo praneša, kad Užsienio reikalų ministrą gali pasikviesti į Rusiją tik Rusijos URM arba vyriausybė, taip pat, kad "apskritojo stalo" Sankt Peterburge lygis neaukštas, todėl U. Paet vykti "netikslinga".

"Tarptautiniu lygiu Rusija anaip tol ne geranoriškai priekaištauja Estijai, o dabar mes matome, kad Rusija pati nesuinteresuota palaikyti ryšius su mumis, ir tai apgailestautina",

- sakė U. Paetas.

Rusijos URM davė vizą vykti į "apskritojo stalo" posėdį regionų reikalų ministrui Jaan Ounapuu. Tačiau J. Ounapuu protestuodamas atsisakė šios kelionės.

Estijos premjeras Andrus Ansip Maskvos atsisakymą išduoti vizą šalies užsienio reikalų ministrui Urmi Paet pavadino "Rusijos nenoru bendradarbiauti su Talinu". "Nežinau, ką šiuo sprendimu norėjo pasakyti Rusija, tačiau aiškėja, jog ji nesuinteresuoti dialogu su Estija. Tai labai liūdina", - sakė A. Ansip per vyriausybės spaudos konferenciją.

Delfi

ES VALSTYBĖS NIEKAIP NESUTARIA DĖL BIUDŽETO

Europos Sąjungos šalių vyriausybės dar neturi bendros nuomonės dėl bloko 2007-2013 metų biudžeto, tuo sukeldamos abejonių, ar pirmininkaujant ES Didžiajai Britanijai bus pasiektas susitarimas gruodžio pabaigoje.

25 ES šalių užsienio reikalų ministrai atnaujino diskusijas dėl biudžeto po keturių mėnesių pertraukos. Birželį viršūnių susitikime aršiausios diskusijos vyko tarp Didžiosios Britanijos ir Prancūzijos.

Didžioji Britanija, kuri pir-

mininkauja ES antrąjį 2005 metų pusmetį, žadėjo visomis išgalėmis pasiekti susitarimą per gruodžio viduryje vyksiantį viršūnių susitikimą, tačiau, kai kurių diplomatų nuomone, susitarimas bus pasiektas ne anksčiau kaip kitais metais.

"Bus sunku, bet visomis išgalėmis stengsimės įgyvendinti savo iškeltus tikslus ir tokį susitarimą pasiekti dar šiemet", - sakė Didžiosios Britanijos premjeras Tony Blair Londone.

Jeigu gruodį nepavyks su-

sitarti dėl ilgalaikio biudžeto, tai dar labiau sumenkins pasitikėjimą ES, kuris jau gerokai nukentėjo, kai šiais metais per Olandijoje ir Prancūzijoje vykstančius referendumus dėl Konstitucijos buvo pasakyta "ne", teigia analitikai.

Be to, tokiu atveju nebus laiku paskirstyti milijardai eurų į ES regioninius fondus, dėl to skaudžiausius padarinius patirs naujosios ES narės valstybės. ES biudžetas šiais metais sudaro 125,7 mlrd. JAV

(Nukelta į 8 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija “Viltis”, Inc.

Algirdas V. Matulionis, *Pirmininkas / President*

Vytautas Radžius, *Redaktorius / Editor*

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

65-ERI METAI SVARBIAM JAV PAREIŠKIMUI

1940 m. birželio 15 d. Sovietų Rusijai okupavus Lietuvą, tą pačią dieną Leonardas Šimutis sukviėtė Čikagos lietuvių veikėjų pasitarimą, kas darytina tuo tragišku mūsų tautai metu.

Pirmojo pasitarimo dalyviai paskyrė komisiją paruošti ir nusiųsti protesto raštą JAV Valstybės sekretoriui Cordell Hull ir prašyti, kad Jungtinės Amerikos Valstijos padarytų žygių, kad agresorius pasitrauktų iš Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių. Šis pasitarimas įvyko Tautinės sąjungos nario dr. Stepono Biežio namuose. Pasitarime dalyvavo šie komisijos nariai: dr. Antanas Rakauskas, teisininkas Kazys Česnulis, pats dr. Steponas Biežis ir *Draugo* redaktorius Leonardas Šimutis. Paruoštas ir telegrama išsiųstas JAV sekretoriui raštas. Jo nuorašas pasiųstas ir Lietuvos ministrui Povilui Žadeikiui Washingtone. Vyko veikėjų pasitarimai ir buvo organizuojami masiniai susirinkimai, kuriuose buvo priimami griežti protesto nutarimai prieš bolševikų-komunistų smurtą ir pasiryžta organizuotai eiti į pagalbą lietuviams Tėvynėje.

Tų pačių metų birželio 25, 26 ir 27 dienomis Wilkes-Barre, PA, įvyko Lietuvių RK Susivienijimo direktorių tarybos suvažiavimas, kuriame tos sąjungos pirm. L. Šimutis vėl iškėlė svarbų reikalą nedelsiant pradėti “plačią ir efektingą Amerikos lietuvių veiklą” ir pasiūlė sukviesti daugelio veikėjų pasitarimą, kuris ten pat ir įvyko. Tą susirinkimą Leonardas Šimutis savo atsiminimuose laiko **pirmuoju žingsniu organizuoti Amerikos Lietuvių Tarybą**. Pasitarime būta skirtingų nuomonių. Vieni galvojo, kad Tarybą reikia kurti vien tik iš katalikų, kaip buvo ir I-ojo Pasaulinio karo metu, kiti – už bendrą visų veiklą. L. Šimutis pasisakė, kad Lietuvos laisvei reikia visų pažiūrių lietuvių sujungti į vieną darbą. Todėl nedelsiant – 1940 m. rugpjūčio 9 ir 10 dienomis Pittsburgh, PA, nutarta kviesti Tarybos suvažiavimą ir tartis su tautininkais bei sandariečiais dėl bendro Lietuvai laisvinti organo sukūrimo. Įdomu, kad ten buvo nutarta prašyti Lietuvos ministrą Povilą Žadeikį, kad jis tuoj pasmerktų Lietuvos okupaciją ir darytų viską, kad nereiktų atiduoti okupantui Lietuvos pasiuntinybės.

Darant pirmuosius organizavimosi žygius Lietuvai gelbėti, nebuvo žinomas JAV nusistatymas Pabaltijo valstybių okupacijos atžvilgiu, todėl tiek lietuvių katalikų, tautininkų, sandariečių, tiek ir kitų organizacijų susirinkimuose buvo nuolat reikalaujama, kad JAV nepripažintų Lietuvos okupacijos ir Lietuvai Maskvos primestos “valdžios”.

Ir koks buvo džiaugsmas, kai tautiškai susipratusi Amerikos lietuvių visuomenė 1940 m. liepos mėn. 23 d. sužinojo, kad Amerika nepripažįsta Pabaltijo okupacijos. Praėjo 65 metai, kai JAV Vyriausybės vardu sekr. Summer Welles paskelbė, jog neprižįsta Sovietų Rusijos smurto ir Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos.

Amerikos Lietuvių Tarybos kongrese, Čikagoje, spalio 22 d., buvo pranešta, jog pagaliau bus pradėtas Washingtone Komunizmo ir genocido aukų atminimui statyti paminklas ateinantį pavasarį. Tam paminklui gauta derama vieta prie garsaus Georgetown universiteto Teisės mokyklos.

S. Tūbėnas

SAUGUMO KOMISIJOS VADOVAS PERSPĖJA APIE G. SOROS FONDO GRĖSMĘ LIETUVAI

Buvęs Latvijos premjeras, dabar šios šalies parlamento Nacionalinio saugumo komisijos vadovas Indulis Emsis išskirtiniame interviu “Respublikai” teigė, kad Latvijoje veikia antivalstybinės struktūros. Viena iš jų - prieštarinčiai vertinamas milijardieriaus George Soros fondas. Latvijos politikas tvirtino, kad antidemokratinė struktūrų strategija - susilpninti vietos valdžią ir perimti manipuliavimą ja. Paklaustas, kokie yra G. Soros fondo ketinimai, I. Emsis kalbėjo apie egzistuojančias nevyriausybines organizacijas, kurių tikslai ne visada lojalūs Latvijai. “Mes Latvijoje jaučiame, kad negalime ignoruoti tokių tinklų egzistavimo. Kaip pavyzdį galiu pateikti turtingų verslininkų, turtingų įmonių domėjimąsi visokiais fondais. Jie stengiasi organizuoti fondus, kad per juos galėtų platinti savo idėjas ir siekti savų tikslų”, - “Respublikai” sakė politikas. I. Emsis priminė, kad kontroversiškos reputacijos verslininko Boris Berezovski apsilankymo metu Latvijos valdžia nutarė paskelbti šį asmenį persona non grata. “Mums šis vizitas buvo atspirties taškas apmąstymams. Analizavome jo aplinkybes, tikslus”, - sakė politikas. Paklaustas apie analizės rezultatus I. Emsis tvirtino, jog tokie žmonės ieško atspirties taško. “Kalbu ir apie G. Soros fondą, kuris buvo sukurtas 1990 metų pradžioje. Jo veikla iki šiol nekėlė ypatingų rūpesčių, bet jeigu pažvelgsime į praeitį, šio fondo pagrindinė persona gana skandalinga”, - pridūrė Latvijos nacionalinio saugumo komisijos vadovas. Pasak I. Emsio, G. Soros nuolat lydi finansiniai skandalai,

jo finansinių išteklių šaltiniai yra mažų mažiausiai ginčytini. “Galima ginčytis ir dėl šių resursų panaudojimo tikslų mūsų šalyje”, - sakė politikas.

Paklaustas, kokiais faktais rėmėsi teigdamas, kad Lietuvos prezidento Rolando Pakso apkaltą įvykdė su G. Soros susiję žmonės, I. Emsis pakartojo anksčiau sakytus žodžius, kad prezidento apkaltą Lietuvoje lėmė ne tik šalies vidaus reikalai. “Manau, kad ten buvo įtakos ir iš išorės. Tai ne tik užsienio politikos reikalas, bet ir mano minėtų struktūrų interesus”, - pabrėžė “Respublikos” pašnekovas. Pasiteiravus, kodėl tik dabar viešai prabilo apie įtarimą keliančių fondų veiklą, politikas sakė: “**Todėl, kad Prancūzijoje nesiliauja riaušės**. Nemanau, kad jos prasidėjo be priežasties. Esu įsitikinęs, kad ten veikia tam tikros struktūros, turinčios tam tikrų tikslų. Mes tiesiog privalome būti budrūs”. Pasak I. Emsio, tokių struktūrų įtaka labiausiai jaučiama besikuriančiose demokratijose, nes čia nepakankamai plėtotas apsaugos mechanizmas. “Tačiau ir senosios Europos šalys negali jaustis saugios”, - pridūrė politikas. Latvijos nacionalinio saugumo komisijos vadovo nuomone, valstybės valdžios silpnumas šioms struktūroms teikia daug pranašumų ir galimybių. Pirma, tai - pinigai, antra - įtaka idėjoms ir visuomenės mąstymui. “Norėčiau priminti ir jau minėtą pamatinį siekį - inicijuoti visuomenėje nepasitenkinimą ir tokiu būdu daryti įtaką valdžios sprendimams, siekti savo tikslų”, - sakė I. Emsis.

Paprašytas tiksliau įvardyti milijardierių fondų tikslus, politikas apibendrino: “pagrindi-

nis jų siekis - susilpninti valdžią, kad netrukdomai būtų galima užsiimti nešvaria veikla”. 74 metų G. Sorosas, vienas turtingiausių pasaulio žmonių, niekada neslėpė savo politinių ambicijų. Ekspertų teigimu., jis daug prisidėjo prie revoliucijų buvusioje Jugoslavijoje, Gruzijoje bei Ukrainoje. Milijardierius pats didžiavosi, kad Gruzijoje ne be jo pagalbos įvyko revoliucija. Buvęs Gruzijos prezidentas Eduard Ševardnadzė atvirai kalbėjo apie tai, kad revoliucionieriai buvo finansuojami per G. Soros remiamas institucijas. Manoma, kad dabar G. Soros siekia nuversti Baltarusijos diktatorių Aleksandr Lukašenką, tam naudodamas savo finansuojamas struktūras Lietuvoje bei Latvijoje. Vienintelė revoliucija, kuri jam nepavyko, - JAV prezidento rinkimai. G. Soros kovai su prezidentu George W.Bush skyrė ne tik visą savo politinę energiją, bet ir 75 mln. JAV dolerių, tačiau pralaimėjo.

G. W. Bush vis dėlto įveikė G. Soros remtą demokratą John Kerry. G. Soros visuomet buvo vertinamas prieštarinčiai. Jis išgarsėjo spekuliuodamas prieš Didžiosios Britanijos centrinę banką, kai privertė devaluoti svarą ir iš to uždirbo milijardą. G. Soros nemėgstamas ne tik Europoje, bet ir Azijoje, kur spekuliuodamas valiutomis sukėlė pačią didžiausią krizę. Jo finansuojami “atviros visuomenės” fondai veikia 50 pasaulio šalių, tarp jų ir Lietuvoje. G. Soros įtakos sferos driekiasi nuo Afrikos, buvusių sovietinių respublikų ir Vidurio bei Rytų Europos iki Azijos ir Lotynų Amerikos. Jis per savo fondus nuo 1987 m. iki 1997 m. paaukojo 1,5 mlrd. JAV dol. *LGITIC*

GRUZIJOJE PRADĖTOS REFORMOS BUS SĖKMINGOS

Tbilisis, lapkričio 10 d. Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus, antrąją vizito dieną Gruzijoje, susitiko su Gruzijos Ministru pirmininku Zurab Nogaideli.

Per darbo pietus jie aptarė Gruzijoje vykdomas ekonomines, teisesines bei socialines reformas.

“Matydamas, kiek daug jaunų, išsilavinusių žmonių dirba Jūsų Vyriausybėje, tikiu Jūsų pradėtų reformų sėkme”, - sakė prezidentas V. Adamkus.

Susitikimo metu kalbėta apie dvišalius santykius, iniciatyvas plėtojant ekonominį bendradarbiavimą.

Kitų metų pradžioje Gruzijos Ministras pirmininkas su didele verslininkų delegacija

planuoja dalyvauti Lietuvoje rengiamame Gruzijos ir Baltijos šalių ekonominiame forume. Susitikime buvo pažymėta, kad būtinas intensyvesnis ir atviresnis Gruzijos ir Europos Sąjungos bendradarbiavimas. Daug dėmesio buvo skirta planuojamiems energetiniams projektams, kuriuose aktyviai ketina dalyvauti Gruzija.

Prezidentas V. Adamkus ir Gruzijos premjeras Z. Nogaideli aptarė padėtį Pietų Kaukaze ir Gruzijos santykius su kaimyninėmis šalimis. Taip pat kalbėta apie padėtį Gruzijoje, jos pastangas sureguliuoti teritorinius konfliktus bei galimus jų sprendimo būdus tarpininkaujant tarptautinėms organizacijoms. *www.president.lt*

D. BRITANIJOS IŠŠŪKIS PRANCŪZIJAI

Didžioji Britanija lapkričio 8 d. metė iššūkį Prancūzijai dėl aršiai diskutuojamo Europos Sąjungos biudžeto, pasiūlydama sumažinti subsidijas ūkininkams ir padidinti finansavimą kaimo plėtrai. Ji taip pat pasiūlė suteikti lengvatas naujosioms Rytų Europos narėms valstybėms, supykusioms dėl delsimo patvirtinti ilgalaikį biudžetą. Londonas taip pat iškėlė idėją skirti ES lėšų jų technologinėms infrastruktūroms tobulinti. Derybos dėl 2007-2013 metų biudžeto birželį sužlugo po to, kai D. Britanija nesutiko atsisakyti savo metinės atgaunamos įmokos iš Briuselio fondų, jeigu ES nesumažins stambių subsidijų žemės ūkiui, kas daugiausia buvo naudinga Prancūzijai. *ELTA*

LIETUVOS PREZIDENTAS KALBA GRUZIJOS PARLAMENTE

Gerbiamoji Pirmininke, Jūsų Ekscelencijos, gerbiameji Parlamento nariai, Ponios ir ponai,

Leiskite išreikšti nuoširdžią padėką Ninai Burdžanadzei už sveikinimo žodžius ir už suteiktą galimybę šiandien būti čia su Jumis. Labai džiaugiuosi galėdamas kreiptis į Gruzijos įstatymų leidėjus savo pirmojo vizito į Jūsų šalį metu. Gruzija – tai šalis, kuri labai panaši į Lietuvą savo istorine praeimi, dydžiu ir keliama valstybiniais uždaviniais. Gruzija – tai lietuvių širdžiai artimas draugas, su kuriuo mus sieja bendra istorija, solidarumas ir tarpusavio parama kovojant už mūsų tautų nepriklausomybę ir išsivadavimą iš Sovietų Sąjungos. Gruzija – tai tauta, su kuria Lietuva kartu kurs ilgalaikius partnerystės ryšius tarp Juodosios ir Baltijos jūros regionų.

Šiandien čia esu tam, kad perduočiau paprastą, bet labai svarbią žinią – Gruzijos sėkmė yra Lietuvos sėkmė, o Lietuvos sėkmė yra Gruzijos sėkmė. Tai aš galiu sakyti labai nuoširdžiai, nes mūsų tautas vieniša tos pačios demokratinės vertybės, tikėjimas gerais kaimyniškais santykiais ir nuoširdus noras sukurti pastovią, klestinčią visuomenę. Tai aš galiu sakyti, nes mūsų tautas jungia nematomi, bet stiprūs ir mūsų širdžiai brangūs pasitikėjimo ir draugystės saitai.

Šiandien esu čia tam, kad išreikščiau tvirtą tikėjimą, jog ateis laikas, kai mūsų šalis sies ne tik aktyvus ekonominis ir kultūrinis bendradarbiavimas, bet ir ryšiai, kurie jungia visas euroatlantinių struktūrų – NATO ir Europos Sąjungos – nares.

Ir nors mums prieš akis dar ilgas kelias, niekas negali sutrukdyti Gruzijai grįžti į Europos vertybių šeimą. Tik nuo mūsų veiklumo, kūrybingumo ir entuziazmo priklausys, ar sugebėsime tikrove paversti viziją, kur Europa apima visą žemyną nuo Vakarų iki Rytų, kur Juodosios jūros regionas sudaro neatsiejamą Europos saugumo ir ekonomikos architektūros dalį.

Gerbiamoji Pirmininke,

Dabar, kai Kaukazo tautos išgyvena neramų laikotarpį, Lietuva besąlygiškai remia Jūsų siekius sukurti stabilumą ir saugumą Pietų Kaukaze, suvienyti žmones, gyvenančius teisėtoje ir istoriškai apibrėžtoje šalies teritorijoje, ir atkurti pasitikėjimą valstybe.

Iš savo patirties žinau, kaip sunku vienyti pereinamąjį lai-

kotarpį išgyvenančią visuomenę, kaip sunku pasiekti politinį sutarimą dėl politinių, ekonominių ir euroatlantinės integracijos tikslų. Puikiai žinau, kaip sunku išvesti svetimą kariuomenę ir užmegzti gerus santykius su didesniais ir stipresniais kaimynais. Tačiau matydamas tokį pasiryžimą Jūsų žmonių veiduose, aš net neabejoju, jog Gruzijai pavyks visa tai padaryti.

Žiūrėdamas į tą kelią, kurį Lietuva nuėjo siekdama tapti šiuolaikiška Europos šalimi, pasiryžusia puoselėti demokratijos, teisinės valstybės ir laisvos rinkos vertybes, galėčiau įvardyti keletą dalykų, mums turėjusių didžiausios reikšmės.

Pirma, lietuviai niekuomet neatsisakė savo principų ir vertybių mainais į siaurus pragmatinius interesus. Mes nepardavėme savo nepriklausomybės už pigesnę naftą ir neiškeitėme savo tikslo tapti NATO nare į jokias vienašališkas garantijas.

Antra, mūsų politiniai ir akademiniai sluoksniai sugebėjo susitarti dėl šaliai svarbiausių klausimų – dėl rinkos reformų ir užsienio politikos tikslų. Trečia, mums padėjo pagalba iš išorės, prisidėjusi prie mūsų vykdomų reformų sėkmės.

Šiandien visi tie klausimai yra svarbūs ne tik Tbilisyje, bet ir visame daug žadančiame naujų Juodosios jūros regiono demokratinų valstybių regione, kuriame yra ir Ukraina bei Moldova.

Štai kodėl aš nuoširdžiai sveikinu prezidento Michail Saakašvili iškeltą iniciatyvą, kad visos politinės Gruzijos partijos – ir valdančiosios, ir opozicinės – pasirašytų Nacionalinę sutarimo deklaraciją dėl pagrindinių užsienio politikos tikslų. Mūsų patirtis parodė, kad bendra vidaus politikos pozicija eurointegraciniais klausimais yra gyvybiškai būtina, kad Jūsų šalis galėtų užmegzti teisėtą ir vaisingą dialogą su užsienio partneriais. Dėl strateginių tikslų būtina susitarti, kad pereinamasis laikotarpis būtų kuo sėkmingesnis ir greitesnis.

Ponios ir ponai,

Leiskite trumpai apibūdinti savo Juodosios jūros regiono ateities viziją platesniame Europos kontekste, ir pasakyti keletą žodžių apie tai, ką ketinu siūlyti Gruzijos vadovams vizito Tbilisyje metu.

Pradėsiu atvirai pripažindamas, kad iki šiol Jūsų regionas nebuvo patekęs į Europos

Lietuvos prez. Valdas Adamkus, kairėje, ir Lietuvos premjeras Algirdas Mykolas Brazauskas pas Europos Sąjungos Finansų direktorę Dalią Grybauskaitę Briuselyje.

ES nuotr.

Sąjungos akiratį. Viską tai, ką Europa pasiekė šiame regione, esančiame Rusijos, sparčiai besikeičiančios Turkijos ir Vidurio Azijos kaimynystėje, nė iš tolo negalima pavadinti "vizija".

Europos užsienio ir saugumo politika buvo pasyvi, be iniciatyvos, o mūsų pastangos atgaivinti "išaldytą" konfliktų sprendimą bei padėti Gruzijai atkurti savo teritorinį vientisumą buvo, veikiausiai, pernelyg atsargios. Galima teigti, kad Europa nesugebėjo pasinaudoti šio regiono siūlomomis galimybėmis užtikrinti politinį ir ekonominį saugumą, energetinių išteklių tiekimą ir žmonių bendravimą, kuris tikrai praturtintų Europos ir transatlantinių struktūrų tapatybę.

Galime ieškoti priežasčių, kodėl Europa taip ilgai, švelniai tarant, nerodė tikro susidomėjimo Juodosios jūros regionu. Tačiau dabar ne laikas gręžiotis atgal – dabar privalome žengti pirmyn.

Šiuo metu įvykiai rutuliojasi tikrai greitai. Neseniai pradėtos derybos dėl Turkijos ir Kroatijos narystės Europos Sąjungoje kuria naują politinį klimatą, kuris padeda suartinti Europą ir jos kaimynus Rytuose. Tikiu, kad tai gali atverti kelius visos Europos integracijai, kurios galutinis tikslas – nauja Europa, vienijama savų vertybių, laisvos prekybos ir vienos rinkos.

Nors Vakaruose, ir tuo labiau Rytuose yra daug skeptikų, kurie neįsivaizduoja Juodosios jūros regiono Europos struktūroje, visi sutinka, jog per pastaruosius metus mūsų galimybės pasiekti šį tikslą smarkiai padidėjo.

Šie teigiami pokyčiai atsirado visų pirma Jūsų – Gruzijos, Ukrainos ir Moldovos, sudarančių naujų demokratinių valstybių grupę, - dėka.

Gruzijos pasiryžimas ir bendri veiksmai siekiant vykdyti svarbias politines ir teises reformas keičia žemėlapius ir geopolitiką ne tik Kaukaze, bet ir visoje Europoje. Europiečiams, savo ruožtu, teks tinkamai reaguoti į šiuos iššūkius.

Antra, vis labiau suvokiama, kad pastaroji NATO ir Europos Sąjungos plėtra savaime neužtikrins demokratijos Europos kaimynystėje ir už jos ribų.

Europos Sąjunga turi matyti ir žengti toliau, užmegždama nuoširdžius partnerystės ryšius su naujosiomis demokratinėmis valstybėmis Juodosios ir Kaspijos jūros regione. Vykdydama "namų darbų" reformas, t.y. kovodama su korupcija, mažindama šešėlinę ekonomiką ir stiprindama administracinius gebėjimus – Gruzija gali mums padėti šiuo ryšius užmegzti greičiau.

Lietuva noriai paremtų Jūsų reformas praktiniais patarimais ir kitokia pagalba. Iš tiesų mes turime kuo pasidalyti, nes vos prieš kelerius metus patys vykdėme panašias reformas, todėl žinome visus jų sunkiai matomus aspektus. Dabar, man kalbant, mūsų ekspertai ir nevyriausybinės organizacijos dirba su Jūsų specialistais dėl Gruzijos įstatymų suderinimo su ES teise. Gruzijos karininkai studijuoja Vilniuje, Lietuvos karo akademijoje. Rengiami projektai transporto ryšiams tarp Poti ir Klaipėdos jūrų uostų sukurti – tai pagreitis mūsų dvišalės prekybos procesus.

Nesileidžiant į išvedžiojimus, Europa neturi nei moralinės, nei istorinės teisės atimti iš Juodosios jūros regiono valstybių galimybę tapti pačių transatlantinių institucijų narėmis. Priešingai – mes atsakingi už tai, kad šios valstybės būtų sugrąžintos į

Europą, kurios kultūros ir krikščioniškųjų tradicijų dalimi jos buvo nuo pat tų laikų, kai buvo pastatyta Mtskheta. Šie žodžiai priartina mus prie paskutinio klausimo, kurį savo kalboje norėčiau aptarti.

Kaip užbaigti strateginę Juodosios jūros regiono atskirtį ir pertvarkyti jį į klestinčią ir visoms joje gyvenančioms tautoms patrauklią bendruomenę? Kokie turėtų būti mūsų žygiai šiame kelyje? Leiskite į šiuos klausimus atsakyti iš eilės.

Turime pradėti nuo nedidelio, bet labai svarbaus ir akivaizdaus dalyko – nuo pasidalijimo regionų patirtimi ir nuo Juodosios jūros bei Pietų Kaukazo regionų tapatybės sukūrimo. Jau niekas neabejoja, kad regioninė partnerystė sukuria sinergijos efektą, kuris išplečia galimybių ribas ir atveria naujus kelius bendradarbiavimui ir modernizacijai.

Baltijos valstybės daug ko pasiekė kurdamos platų ir įvairiapusį partnerystės ryšių tinklą, jungiantį valstybes, verslo ir nevyriausybinę organizacijų atstovus regioniniams interesams ginti ekonominėje ir socialinėje srityse. Iš tiesų, vadovaudamosi šūkiu "Vienas už visus - visi už vieną", Lietuva, Latvija ir Estija buvo stipresnės derybose su Europa ir JAV dėl narystės euroatlantinėse struktūrose.

Per pastaruosius dvejus metus pasiekusi aiškos pažangos visose politinio ir ekonominio gyvenimo srityse, šiandien Gruzija yra neabejotina vadovė ir vienijimo bei regiono kūrimo procesų iniciatorė Kaukaze. Jūsų vaidmuo įtraukiant Ukrainą ir Moldovą į besikuriančią Demokratinio pasirinkimo bendriją yra puikus pavyzdys, kaip nedidelė šalis gali pakeisti viso regiono

(Nukelta į 5 psl.)

AMBASADORIUS DALYVAVO LIETUVIŲ ŠVENTĖSE

Lietuvos Respublikos ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose Vygaudas Ušackas lapkričio mėn. 12 d. New York dalyvavo JAV Lietuvių Bendruomenės rengtame “Gintaro baliuje”, o lapkričio mėn. 13 d. – Bridgeport 22-oje Connecticut lietuvių vakarienėje. Lietuvos ambasadorius, dalyvaudamas rengtame “Gintaro baliuje” prisiminė prieš 40 metų šiame mieste rengtą lietuvių, latvių ir estų protesto žygį į Jungtines Tautas prieš Baltijos šalių ankesiją ir okupaciją.

“1965 m. lapkričio mėn. 13 d. lietuvių, latvių ir estų organizuotas protesto žygis prieš Baltijos valstybių okupaciją dar kartą atkreipė pasaulio dėmesį į pavergtas tautas, primindamas, kad II-asis pasau-

linis karas nei Lietuvai, nei Latvijai, nei Estijai nepasibaigęs tol, kol šios šalys neatgavo Nepriklausomybės”.

“13 tūkstančių žmonių, dalyvavusių laisvės žygyje prieš 40 metų savo pavyzdžiu ir vieningu balsu paskelbė pasauliui, kad lietuvių, latvių ir estų tautos yra gyvos, ir viena dieną jos vėl atgaus Nepriklausomybę ir taps pilnateisėmis Jungtinių Tautų narėmis”, kalbėjo V.Ušackas padėkodamas visiems protesto žygio organizatoriams ir dalyviams.

Švenčių metu koncertavo Amerikos lietuvių menininkai: “Gintaro baliuje” svečiams dainavo daininkė Jūratė Švedaitė-Waller (sopranas), o Connecticut šoko lietuvių liaudies šokių grupė “Vėtra”.

LR ambasados inf.

1965 m. rengtas lietuvių, latvių ir estų protesto žygis į Jungtines Tautas prieš Baltijos šalių ankesiją ir okupaciją.

Tony Mazeikos nuotr.

"IŠTIRKIME KITŲ PAREIGŪNŲ VEIKLĄ, BET NETIRKIME A. BRAZAUSKO VEIKSMŲ"

Seimo valdančiąjai daugumai paskutinę akimirką pavyko atmesti konservatorių siūlymą pradėti parlamentinį ministro pirmininko Algirdo Brazausko šeimos verslo skaidrumo tyrimą. Koalicijai priklausantys parlamentarai laikinosios komisijos sudarymui pasipriešino šiandien, kai buvo tvirtinama jos sudėtis, vadovai ir darbo trukmė.

Už opozicinės Tėvynės sąjungos parengtą nutarimo projektą, kuriuo buvo siūloma sudaryti komisiją, balsavo 55 parlamentarai, prieš - 42, susilaikė 24. Tiek balsų nepakako, kad būtų pritarta komisijos sudarymui.

Socialdemokratų frakcijos nariai balsavo prieš komisijos sudarymą, dauguma "darbiečių" – 20 iš 33 balsavusiųjų susilaikė. Komisijos sudarymui pritarė vienas socialliberalas ir du "valstiečiai", likusieji susilaikė arba balsavo prieš. Visų keturių opozicinių frakcijų ir Mišrios Seimo narių grupės atstovai vieningai pritarė tyrimui.

Darbo partijos frakcija į komisiją siūlė Skirmantą Pabedinską, Romualdą Kšaniinę ir Manfredą Žymantą, socialdemokratai – Mildą Petrauskienę, socialliberalai – Vaclovą Karbauskį, "valstiečiai" – Viktorą Rinkevičių. Opozicinė Tėvynės sąjungos frakcija į komisiją ketino deleguoti Jurgį Razmą ir Algirdą Grubliauską, Liberalų frakcija – Vytautą Čepą, liberalcentristai – Raimondą Šukį, liberaldemokratai – Remigijų Ačą. Jos pirmininku siūlyta patvirtinti V.Rinkevičių, pavaduotoju – R.Šukį.

Lapkričio 10 d. Seimo nariai darbą pradėjo ginčais, ar gali Seimo posėdžiui pir-

mininkauti parlamento vicepirmininkas socialdemokratas Česlovas Juršėnas. Opozicijos vadovas Andrius Kubilius pareikalavo, kad kolega nusišalintų nuo pirmininkavimo, kol bus balsuojama dėl komisijos sudarymo, nes esą jis yra tiesiogiai susijęs su Socialdemokratų partijos vadovo A. Brazausko šeimos verslo tyrimu. Tačiau Č.Juršėnas tokiame reikalavimui nepakluso.

Savo ruožtu socialdemokratai pareikalavo pusvalandžio pertraukos, nes jiems prireikė pasitarti, ką siūlyti komisijos pirmininku ir jo pavaduotoju.

Vėliau, jau pradėję diskusijas dėl komisijos reikalingumo, tiek daugumai, tiek opozicijai priklausantys parlamentarai svaidėsi kaltinimais priešininkams bandymais destabilizuoti padėtį šalyje arba siekiu grįžti į sovietmetį, dalijosi prisiminimais apie viešbučio "Draugystė" privatizavimą.

A.Kubiliaus teigimu, priešindamasi komisijos sudarymui valdančioji dauguma padarė meškos paslaugą A.Brazauskui. "Senovės Romoje buvo sakoma: "Jupiteri, tu pyksti, vadinasi, esi neteisis". Vien iš jūsų elgesio galima spėti, kad yra kažkas tokio, ką jūs norite paslėpti", - valdantiejiems teigė opozicijos vadovas.

Jis priminė, kad Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašenka buvo išrinktas demokratiniuose rinkimuose, tačiau vėliau parlamentas po truputį nebeteko demokratinės teisės. "Demokratijos nykimas prasideda nuo mažų žingsnių", - įspėjo A.Kubilius.

Pasak konservatorės Rasos Juknevičienės, premjero šeimos verslo tyrimas yra "par-

lamentarizmo ir demokratijos vystymosi mūsų krašte klausimas". "Parlamentinio tyrimo inicijavimas yra opozicijai suteikta valdžios kontrolės teisė. Jei bus sumanipuluota kitaip, išvada viena – tikro parlamentarizmo nėra", - pažymėjo Seimo narė.

Mišriai Seimo narių grupei atstovaujantis Petras Gražulis, pasipiktinęs ministro pirmininko "kietakaktiška pozicija", palygino ją su Italijos premjeru Silvio Berlusconi, kuris taip pat priešinosi parlamentinių komisijų dėl jo veiksmų sudarymui ir tapo pajuokos objektu visoje Europoje.

Liberalų frakcijos seniūnui Algiui Kašėtai susidariusi situacija priminė prezidentūros skandalą: "Nenoras sudaryti komisiją antram valstybės veikėjui pagal kalibrą po Rolando Pakso rodo, jog politinio apsivalymo procesas nebevyksta, o Lietuvoje galioja ir dvigubi, ir trigubi standartai".

"Demokratija pagal socialdemokratus reiškia: ištirkime Viktoro Uspaskicho, kitų pareigūnų veiklą, bet netirkime A.Brazausko veiksmų, - teigė tos pačios frakcijos atstovas Gintaras Steponavičius. – Balsavimas parodys, ar Lietuvoje yra neliečiamųjų kasta".

Liberaldemokratas Remigijus Ačas ironiškai palinkėjo kolegoms netapti "vienos bufetininkės įkaitais".

Socialdemokratų frakcijos seniūnas Juozas Olekas, atremdamas opozicijos priekaištus, tvirtino, jog Seimui, balsuojant dėl komisijos sudarymo, reikia spręsti, "ar eiti demokratijos keliu, ar tyčiotis iš demokratijos". Jis dar kartą pa-brėžė, jog į visus konservatorių

(Nukelta į 6 psl.)

(Atkelta iš 4 psl.)

LIETUVOS...

politinį žemėlapi ir net tapti to regiono traukos centru.

Tikiu, kad Jūsų tolesnės pastangos suvienyti Juodosios jūros regioną prisidės prie "įšaldytų" konfliktų tarp Gruzijos kaimynystėje gyvenančių armėnų ir azerbaidžaniečių sprendimo. Savo pastangomis palengvinsite ir svarbiausių tarpininkių – JAV ir ES – įtraukimą į regiono reikalų sprendimą.

Galiausiai regioninė integracija padės Rusijai užimti savo - atsakingo ir atviro tarpininko regioninės kaimynystės reikaluose – vietą, šitaip pakeisdama savo "įtakos darytojos" vaidmenį į "partnerystės stiprintojos" ampluą.

Gerbiamoji Pirmininke,

Šiandien Gruzija ir Lietuva sparčiai plečia tarpusavio bendradarbiavimą. Kai pernai rudenį prezidentas Saakašvili lankėsi Vilniuje, mes užmezgėme strateginius ryšius tarp mūsų valstybių sostinių. Prieš keletą savaičių mūsų diplomatijos vadovai pakvietė kitas Baltijos ir Pietų Kaukazo valstybes plėsti regioninius ryšius pagal "trys plus trys" formatą. O šiuo metu, man kalbant, mūsų užsienio reikalų ministrai yra pagrindiniai pranešėjai Bukarešte, kur vyksta Gruzijos draugų susitikimas. Šio susitikimo dalyviai turi parengti Demokratinio pasirinkimo bendrijos, kuri kuriasi aplink Kijevo, Tbilisio ir Vilniaus ašį, tolesnių susitikimų darbotvarkę.

Labai tikiuosi, kad šiame kelyje ir mūsų parlamentai atliks svarbų vaidmenį plėtodami ryšius tarp žmonių, ugdydami naują vadų ir specialistų kartą, kurie ne tik

žiūrės į Vakarus, bet ir mąstys vakarietiškai. Bendradarbiavimas, užsimezgęs tarp Baltijos ir Pietų Kaukazo valstybių įstatymų leidėjų, galėtų tapti geru atspirties tašku strateginei Baltijos ir Juodosios jūros regionų partnerystei kurti, ir puikia galimybe ištraukti į platesnę strateginę diskusiją.

Šiandien mes negalime nustatyti jokios konkrečios datos, kada Europos Sąjunga ir Juodosios jūros regionas bus pasirengę pradėti derybas dėl narystės. Tačiau kai ką galime padaryti jau šiandien – mes galime stengtis, kad ši diena priartėtų, įtraukdami NATO ir Europos Sąjungą į pastangas sukurti klestintį ir saugų regioną.

Mūsų teisės aktų suderinimas, prekybos liberalizavimas ir jos apimčių didinimas, Europos Rytų ir Vakarų sujungimas energijos ir transporto tinklais – tai yra tikslai, kuriuos turi paremti Gruzijos parlamentas ir vyriausybė, stipri ir vieninga ES Kaimynystės politika, ir nuosekli NATO politika.

Tiesa, šie praktiniai žingsniai ateityje pareikalaus daug jėgų ir finansinių išteklių; tačiau jie yra verti kiekvieno euro ir kiekvienos minutės, nes rožinė ir oranžinė revoliucijos jau parodė, kad žmonės yra ištroškę laisvės, klestėjimo ir teisinės valstybės.

Šiandien mums lieka toliau siekti Europos ir transatlantinės vizijos įgyvendinimo, kad Gruzija užimtų savo vietą kaip visateisė demokratinė bendruomenės narė. Linkiu kuo geriausios sėkmės Jūsų įkvepiančiuose ir nelengvuose darbuose. Ačiū už dėmesį.

www.president.lt

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS PRANEŠIMAS

Amerikos Lietuvių Taryba praneša, kad pavasarį Komunizmo aukų paminklo statyba bus pradėta JAV sostinėje Vašingtone. Paminklo statybos komitetas įveikė paskutinę kliūtį, kai Vašingtono planavimo komisija vienbalsiai patvirtino numatyto paminklo planą. Jis bus pastatytas netoliese nuo sostinės Kapitolijaus, prie Massachusetts ir New Jersey gatvių sankryžos. Numatyta baigti paminklo statybą iki metų pabaigos.

Statulos atvaizdas – tarptautinis

Paminklo fondo pirmininkas dr. Lee Edwards pasidžiaugė gavęs galutinį sostinės administracijos pritarimą. Jis pastebėjo, kad paminklui surasta derama vieta prieš garsaus Georgetown universiteto Teisės mokyklą. Pagal miesto apskaičiavimus pro minėtą sankryžą kasdien pravažiuoja apie 20 tūkstančių automobilių. Paminklui skirtoje 900 kvadratinų pėdų aikštėje ant granito pakyls stovės De-

mokratijos statula. Fondo pirmininkas pažymėjo, kad statulos išvaizda bus tarptautinė, panaši į New York'e esančią Laisvės statulą. Praeiviams paminklas primins apie 100 milijonų komunizmo priespaudos aukų.

Pagerbiamas Popiežius Jonas Paulius II

Šių metų gruodžio 13 d. paminklo fondas ruošia metinį renginį, per kurį bus įteiktas Truman-Reagan Laisvės medalis. Šiais metais bus pagerbtas Popiežius Jonas Paulius II pomirtiniu atžymėjimu, kurį priims Vatikano Apaštalinis Nuncijus arkivyskupas Montalvo.

Prieš kelias savaites paminklo fondo pirmininkas dr. Lee Edward lankėsi Čikagoje, kur dalyvavo ALTo Kongrese. Jo metu padarė išsamų pranešimą apie paminklo projektą. Norintys prisidėti prie paminklo įgyvendinimo ar gauti daugiau informacijos apie paminklo projektą, gali kreiptis į ALTo būstinę.

Dr. Lee Edwards yra Komunizmo aukų paminklo komiteto pirmininkas, nusipelnęs Heritage Foundation dešiniųjų bendradarbis, Amerikos katalikų universiteto politinių mokslų profesorius. Jis yra Politinio žurnalizmo instituto Georgetown universitete įkūrėjas, John F. Kennedy Politikos instituto Harvardo universitete bendradarbis. Duke universiteto anglų kalbos bachelauras, Katalikų universiteto Pasaulio politikos mokslų daktaras. Yra parašęs septyniolika knygų, tarp kurių “The Essential Ronald Reagan: A Profile in Courage, Justice and Wisdom”, “The Conservative Revolution: The Movement that Remade America”. Dr. Lee Edwards straipsniai spausdinami *Reader's Digest*, *Policy Rewiev* ir *National Rewiev* žurnaluose, taip pat pagrindiniuose laikraščiuose – *Wall Street Journal*, *Los Angeles Times*, *Boston Globe*. Jis yra dažnas komentatorius televizijos laidose.

ALTo inf.

Dr. Lee Edwards Amerikos Lietuvių Tarybos surengtame Amerikos Lietuvių kongrese Čikagoje spalio 22 d. kalbėjo tema “Komunizmo aukų paminklas ir Jungtinis Amerikos pabaltiečių komitetas”.

ALT'o nuotr.

LIETUVOS DIPLOMATAI JAV SOSTINĖJE PRISTATĖ LIETUVOS PAŽANGĄ

Lapkričio mėn. 7-8 dienomis JAV sostinėje Vašingtone lankėsi Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos sekretorius Oskaras Jusys ir ministerijos konsulinio departamento direktorius Vaidotas Verba. Jie susitiko su JAV Atstovų Rūmų teisingumo komiteto pirmininku James Sensenbrenner, Baltijos sambūrio JAV Kongrese pirmininkais Dennis Kucinich ir John Shimkus, JAV Valstybės sekretorės pavaduotojos pagrindine padėjėja konsuliniais reikalais Wanda Nesbitt, Krašto saugumo departamento US-VISIT programos direktoriaus pavaduotoju Robert Mocny, JAV Viceprezidento patarėju nacionalinio saugumo klausimais Joseph Wood ir kitais Kongreso ir Administracijos pareigūnais.

Susitikimuose Vašingtone, kuriuose taip pat dalyvavo LR ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas, Lietuvos pareigūnai pristatė JAV vizų atsisakymo programos kelio gairių įgyvendinimą bei Lietuvos padarytą pažangą. JAV vizų atsisakymo programos kelio gairių Lietuvai programos rėmuose atliekami darbai atitinka ir šalies pasiruošimo prisijungimui prie Europos Sąjungos Šengeno sutarties užduotis.

JAV pareigūnai labai teigiamai įvertino JAV ir Lietuvos konsulinį pareigūnų bendradarbiavimą, keičiantis informacija apie pamestus ir dingusius pasus, kelionės

dokumentų saugumo užtikrinimą bei bendrus veiksmus informuojant visuomenę apie JAV vizų išdavimo tvarką bei kitus reikalavimus, susijusius su apsilankymu JAV. Jie parodė galiojančius LR diplomatinis pasus su juose įrašytais biometriniais duomenimis. Tokio pavyzdžio pasai visiems LR piliečiams bus pradėti išduoti nuo 2006 m. vidurio.

Susitikimuose JAV sostinėje UR ministerijos atstovai akcentavo, kad Lietuva stengiasi atitikti JAV keliamus kriterijus, tačiau, anot jų, nerimą kelia tai, kad prašymų JAV vizai gauti atmetimo procentas šiuo metu yra apskaičiuojamas remiantis keletų metų senumo duomenimis, o tai pat ir tai, kad nėra tikslų duomenų apie Lietuvos piliečių, pasiliekančių JAV pažeidžiant JAV vizos galiojimo laiką, skaičių. Tuo tarpu šiuos kriterijus JAV pusė laiko vienais iš svarbiausių, vertinant šalies galimybes patekti į JAV vizų atsisakymo programą.

Kita vertus, JAV Atstovų rūmų nariai ir Administracijos atstovai aukštai įvertino realius Lietuvos pasiekimus LR asmens dokumentų ir vizų apsaugos srityje, LR konsulinį pareigūnų mokymo kokybę, savo ruožtu pažadėdami, kad diskusijose, kurios šiuos metu vyksta dėl JAV imigracinės politikos, Lietuvos pažanga bus tinkamai įvertinta.

JAV AR Teisės komiteto

pirmininkas J.Sensenbrenner pažymėjo, kad nėra matęs nieko geresnio už LR dokumentus su integruotomis elektroninėmis laikmenomis, skirtomis biometriniais duomenimis įrašyti.

Jis pažymėjo, jog nė viena šalis neturi tikėtis išimčių ir reikalavimas, kad atmetų prašymų JAV vizai gauti skaičius neviršytų trijų procentų yra ir bus taikomas visoms JAV vizų atsisakymo programos narėms ir kandidatėms.

LR ambasados inf.

“DIRVOS” LAIMINGIEJI

Lapkričio 1 dieną pasibaigė “Dirvos” aukų loterija. Bilietai ištraukimui buvo pakviestos Rūta Degutienė ir Vilija Klimienė, kurios ištraukė tris laimingus bilietus.

Dėkojame visiems, kurie skaitote, prenumeruojate ir remiate “Dirvą”. Sveikiname laimėjusius loterijos dovanas: 500 dol. laimėjo R. ir R. Selenis iš Livonia, MI, 300 dol. laimėjo John ir Anelė Gumbelevičius iš Vancouver, WA, 200 dol. laimėjo Izabelė Ramanauskas iš Port Orange, FL.

“Vilties” draugijos valdyba, “Dirvos” leidėjai

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

(Atkelta iš 5 psl.)

IŠTIRKIME KITŲ...

keliamus klausimus jau atsakyta viešai.

Pasak Seimo vicepirmininko "darbiečio" Viktoro Muntiano, šios komisijos, kaip ir kai kurių ankstesnių, sudarymo tikslai "nėra tikri". Jis priminė komisiją, tyrusią galimus tuometinio ūkio ministro V.Uspaskicho viešųjų ir privačių interesų konfliktus, kurios "kaltinimai ir kai kurios išvados buvo menami".

Seimo vicepirmininko teigimu, anuomet valdžioje buvę konservatoriai esą galėjo patys kontroliuoti viešbučio "Draugystė" privatizavimą. "Tikrieji komisijos sudarymo tikslai yra valstybinės valdžios ir pačios valstybės devalvacija", - tvirtino V.Muntianas.

Pasipiktinę balsavimo rezultatais ir Č.Juršėno pirmininkavimu, konservatoriai įspėjo ketinantis kreiptis dėl to į Etikos ir procedūrų komisiją.

Lapkričio 8 d., kai Seimui buvo pateiktas nutarimo dėl komisijos sudarymo projektas, valdantieji nesugebėjo pasipriešinti konservatorių iniciatyvai. Tąsyk Seimas po pateikimo buvo pritaręs projektui

dėl parlamentinio sandorių su premjero šeimos narių valdomo sostinės viešbučio "Crowne Plaza" akcijomis tyrimo. Tiesa, tam prireikė net trijų balsavimų, nes iš pradžių projektas gana didele balsų persvara buvo atmestas.

Opozicijos atstovai tvirtino, kad komisija turi būti sudaroma privalomai, nes taip numato Seimo statutas ir tokios praktikos buvo laikomasi iki šiol. Statute nurodyta, kad laikinoji tyrimo komisija turi būti sudaroma surinkus daugiau nei ketvirtadalio, arba 36, parlamentarų parašus. Konservatorių iniciatyvą sudaryti komisiją parėmė 43 įvairioms frakcijoms priklausantys parlamentariai, tarp jų ir keli valdantieji "darbiečiai".

Valdančiųjų socialdemokratų teigimu, komisiją sudaryti nebuvo reikalo, nes jai numatyti "klausimai susiję ne su premjero darbu, o su jo žmonos Kristinos Brazauskienės verslu. Be to, į šiuos klausimus esą buvo atsakyta parlamentarams išdailintoje teisininkų pažymoje.

Išnagrinėję "Draugystės" privatizavimo eigą, Vilniaus advokatų kontoros SPES teisininkai padarė išvadą, jog akcijų pardavimas vyko pagal tuo metu galiojusius teisės aktus, o vėliau beveik 39 proc. akcijų iš Didžiosios Britanijos įmonės "ORDOS Limited" įsigyta greičiausiai už buvusią rinkos kainą. Komisija tyrimą būtų turėjusi baigti ir išvadas Seimui pateikti iki gruodžio 31 dienos.

Delfi

VILTIES DRAUGIJOS SUAŽIAVIMAS ČIKAGOJE

Spalio devintą dieną Balzeko muziejaus patalpose Čikagoje įvyko *Dirvos* leidėjo, Vilties draugijos, suvažiavimas. Perskaitytas veiklos pranešimas, paduota ir Revizijos komisijos patvirtinta apyskaita. Aptarti *Dirvos* reikalai ir rūpesčiai, išklausti pasiūlymai ir pakeitimų projektai. Viskas bus artimoje ateityje nuodugnai apsvarstyta ir padaryti svarbūs nutarimai.

Naujai išrinkta Vilties d-jos valdyba pasiskirstė pareigomis: Algirdas V. Matulionis – pirmininkas, vicepirmininkai – Giedrius Lazdinis, Antanas Mažeika, Algimantas Pautienis, Rūta Sakienė.

Vilties d-jos valdyba yra nuoširdžiai dėkinga Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdybai ir Čikagos skyriui, ypatingai jo pirmininkei Matildai Marcinkienei už suruoštą puikią *Dirvos* 90-ties metų sukakties jubiliejinę puotą ir už Vilties d-jos suvažiavimo suplanavimą bei Jūsų tikrai stebėtiną svetingumą ir globą.

Vilties draugijos valdyba

NEW YORK, NY

Lapkričio 5 d., šeštadienį, Aušros Vartų parapijos salėje buvo filmų ir pokalbių vakaras. Susirinko nemažai žmonių. Kinematografas Mindaugas Blaudžiūnas parodė ištraukas iš savo filmų. Vyko diskusijos, kad reikia dažniau susirinkti ir daugiau pabendrauti. Vakaras buvo smagus ir sėkmingas.

Rasa Pranckūnaitė, labai gabi ir kūrybinga lietuvaitė menininkė, gyvenanti 15 metų New Yorke, rengia savo naują parodą “Departure of Form”. Paroda prasideda lapkričio 12-tą ir oficialus atidarymas bus lapkričio 19-tą tarp 3-5 val. po pietų, New York Hall of Science Museum, Flushing, NY. Pranckūnaitė kas keletą metų surengia savo įdomių darbų parodą. Paroda tęsis iki sausio 29-tos.

Kariuomenės šventės minėjimas vyks sekmadienį, lapkričio 20-tą, tuoj po 10-tos val. lietuviškų šv. Mišių Apreiškimo parapijoje, 74 Havemeyer Street, Williamsburg – Brooklyn. Pagrindinis kalbėtojas bus LR Generalinis konsulas Mindaugas Butkus. Po to bus pabendravimas.

Geros klasikinės muzikos mylėtojai, prašome įsidėmėti: Edvinas Minkstimas, jaunas talentingas pianistas, gyvenantis New Yorke jau treči metai ir neseniai priimtas į Juilliard daktarato programą, laimėjo konkursą – “Concert Competition” – ir gros Alice Tully

RASA KLIGYTĖ - BIOCHEMIJOS DAKTARĖ

Loyola universitetas Čikagoje šiemet suteikė Rasai Kligytei daktarato laipsnį iš molekulinės ir ląstelinės biochemijos (Molecular and Cellular Biochemistry).

Rasa su savo tėveliais, Valerija ir chemijos inžinierium Vytautu Klygiais, bei dviem sesutėmis, Gailute ir Ramune, užaugo Edison, NJ. Šeimoje mergaitės buvo auklėjamos ir ugdomos lietuviškoje dvasioje. Turbūt nedaugeliui ant-rabangių šeimų tėvams pasiseka savo vaikus prilaikyti lietuviškoje visuomenėje. Vieni dėl darbų ar kitų priežasčių pasklinda po plačiąją dėdės Samo žemę ir taip dingsta iš lietuviškos aplinkos. Tačiau Kligių šeima buvo matoma ir minėjimuose ir bažnyčioje, kur a.a. Vytautas Kligys, buvo šventraščio skaitovas, o mama Valerija su dukrom jungėsi šalia vargonų prie lietuviškų giesmių. Rasa su seserimis eilę metų Elizabeth lankė šeštadieninę dr. Vinco Kudirkos vardo mokyklą. Dėl to jos visos šiandien švariai ir be priekaištų kalba

Hall antradienį, lapkričio 22 d. Alice Tully Hall yra Juilliard mokykloje, Lincoln Center. Programa bus Miguel Aguila: Koncerto – “Conga Line in Hell”.

Amerikos Vyčiai, Knights of Lithuania – Maspeth 110 kuopa - kviečia visus lietuvius ir lietuvių draugus į naujos valdybos pristatymą, kuris vyks Atsimainymo parapijos salėje “Transfiguration Church” – 64-14 Clinton Avenue, Maspeth, sekmadienį, lapkričio 27-tą 1:00 val. po pietų. Organizuoja naujas pirmininkas dr. Paul Michael Kazas. Bus pagerbtas Joe Thomas, kuris gros mūsų mėgiamas dainas ir šokius. Turėtų būti smagi popietė su draugais, geru maistu, mylima muzika. Dr. Kazas kviečia visus atsilankyti. RSVP 718 8749-5725.

Čikagos bendruomenė rengia knygą apie lietuvių DP išeiviją ir jiems labai trūksta nuotraukų iš New Yorko. Jei kas turite nuotraukų: visokių pastatų kurie buvo svarbūs mūsų vietiniame gyvenime, prašome paskolinti. Mes nuskanuotume ir nusiųstume į redakciją. Trūksta tokių nuotraukų: Angelų Karalienės bažnyčios, Piliečių Klubo, Dariaus ir Girėno paminklo, Povilanskio baro, Ginkaus svetainės, Garšvos banko, Garšvos ir Shalins laidojimo namų ir Kultūros židinio.

Dr. Giedrė Kumpikaitė

Rasa Kligytė su mama Valerija.

lietuviškai. Visos yra įsigijusios aukštojo mokslo laipsnius: Gailutė-Magistrą biologijoje Bostono mieste, o Ramunė – psichologijoje ir šiuo metu dirba advokatų firmoje, Washington, DC.

Rasa baigė St. Mary’s akademiją, Watchung, NJ ir jau ten pasireiškė kaip veikli mokinių tarybos narė. Taip pat ji aktyviai dalyvavo lietuvių skautų organizacijoje ir šoko NJ tautinių šokių grupėje “Liepsna”. Biologijos baka-

CICERO, IL

Cicero ir apylinkių lietuviai dar vis sekmadieniais renkasi į šv. Antano parapijos bažnyčią išklausti šv. Mišias sava kalba, nežiūrint, jog jų eilės vis retėja, o naujų tikinčiųjų matosi tik retesnėmis progomis.

Kartu su spalio mėn. 30 d. parapijos biuleteniu buvo išspausdintas sąrašas tų žmonių, kurie palaidoti po pamaldų šv. Antano bažnyčioje. Nuo praėjusių Vėlinių iki šių iš šios bažnyčios amžinybėn buvo palydėti šie mūsų tautiečiai: Bronė Motušienė, Teodora Zailskienė, Helen Burneikienė, Loreta Grigaliūnienė, Danutė Prapuolenienė, Eleonora Teodora Stučinskienė (ši mirė sulaukusi daugiau negu 100 metų amžiaus).

Paskutinį spalio mėnesio sekmadienį lietuviškas mišias atnašavo dabar Švč. Mergelės Gimimo parapijoje Marquette Parke dirbantis kun. dr. Arvydas Žygas. Jis, kaip žinome, yra gimęs ir augęs Cicero lietuvių telkinyje, bet ilgą laiką darbavęsis Lietuvoje, kur ėjo įvairias pareigas.

Mišių metu gražiai giedojo muz. Vilmos Meilutytės vedamas lietuvių bažnytinis chorelis, kurio išpildytos giesmės skambėjo galingai, kaip didelio choro.

Po pamaldų tikintieji susirinko tradicinei kavutei į lie-

lauro laipsnį pelnę Loyola College, Baltimore, MD, kur ji priklausė Beta Beta Beta biologijos garbės draugijai. Jai buvo suteikta Pre-doctoral Intramural Research Training Award ir stažavosi Sveikatos Institute, Bethesda, MD, vėžio ligų tyrinėjimo centre, dr. Thomas Walsh priežiūroje. Tolimesnį aukštąjį mokslą tęsė Čikagoje, Loyolos universitete, konsultuojant Dr. Diaz apgynė disertacijos temą “Pradinis žmogaus keratinocinių

tuviams paskirtą kambarį parapijos buvusios mokyklos pastate. Čia, kaip įprasta, programai vadovavęs dr. Petras Kisielius pakvietė pasidailinti išpūdžiais iš Lietuvos neseniai grįžusią Birutę Zalatorienę.

Ši, kuri tėvynėje išbuvo gana ilgokai: nuo rugsėjo 9 iki spalio 25 dienos, turėjo progos ten daug ką matyti ir patirti. Ji plačiai pakeliavo po Lietuvą, kurį laiką pabuvojo vienoje sanatorijoje Druskininkuose. Pažymėjo, jog už palyginus, nebrangią kainą ten galima gauti ne vien tik kambarį, bet ir maistą bei gydomąsias procedūras. Bendrai imant, Druskininkai jai paliko gerą vaizdą ir kaip miestas.

Nors ypatingų naujienų kalbėtoja neatskleidė, tačiau sugebėjo duoti šviežią gyvenimo Lietuvoje vaizdą, ypatin-gai, kad į namus buvo sugrįžusi tik pora dienų prieš pranešimą. Atsakydama į klausimus, ji savo mintis dar labiau papildė.

Šį kartą lietuvių susibūrimas buvo šiek tiek trumpesnis, nes dalis žmonių skubėjo į mirusiųjų pagerbimą šv. Kazimiero kapinėse 12 val. O kiti iš ten dar važiavo į Jaunimo Centrą, kur 3 val. prasidėjo kun. Alfonso Lipniūno 100 m. gimimo minėjimas.

Kavutės metu sutikome ir ilgamečius Cicero gyventojus ir lietuvių parapijos bažnyčios

ląstelių reguliavimas”. Dėmesys šioje mokslo srityje kreipiamas į tai kaip sustabdyti naviko ląstelių vystymosi, augimo ir dauginimosi ciklo ypatumus, kurie pasireiškia daugelyje vėžio ligų. Šiuo metu ji yra mokslinė bendradarbė Northwestern universitete Čikagoje odos vėžio ligų tyrinėjimo srityje. Sveikiname Rasą ir linkime kad ją ir toliau visada lydėtų sėkmė, puošdama naujais mokslo rezultatais.

Julius Veblaitis

lankytojus Larisą ir Aleksandrą J. Jankūnus. Iš jų gavome visai neseniai pasirodžiusį Jūratės Statkutės – de Rosales istorinį veikalą anglų kalba – “Goths and Balts”. Šią didelę (359 puslapių) knygą suredavgavo Vydūno jaunimo fondas Čikagoje, o išspausdino “Draugo” spaustuvė.

Reikia pažymėti, kad vertimo į lietuvių kalbą spausdinimo išlaidas apmokėjo šie mūsų tautiečiai, norint pagerbti jų jauname amžiuje mirusio sūnaus Aleksandro P. Jankūno atminimą.

Visų Šventųjų dieną – lapkričio 1-ją būrys tautiečių buvo susirinkę į šv. Antano parapijos bažnyčią, kur iš Brighton Parko lietuvių parapijos atvykęs kun. Jaunius Kelpšas atlaikė šv. Mišias. O po mėnesio – gruodžio pradžioje iš Lietuvos sugrįžta kun. dr. Kęstutis Trimakas, kuris vėl rūpinsis Cicero lietuvių sielovada.

Edvardas Šulaitis

CHICAGO, IL

Š. m. lapkričio 9 d. Užsienio kilmės moterų asociacijos kvietimu Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius skaitė paskaitą apie Lietuvą. Paskaitos metu A. Daunoravičius klausytojus supažindino su ilgaamže Lietuvos istorija, papasakojo apie (Nukelta į 10 psl.)

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos Vyriausybei ir “Geonafta” greičiausiai gali tekti sumokėti 12,579 mln. JAV dolerių Švedijos bendrovei “Svenska Petroleum Exploration”. Lapkričio 4 dieną Londono Teisingumo Teismas patenkino švedų bendrovės reikalavimą pripažinti ir leisti vykdyti Tarptautinių prekybos rūmų (ICC) arbitražo tribunolo sprendimą, pagal kurį Lietuvos Vyriausybei ir “Geonaftai” priteista sumokėti SPE minėtą sumą ir padengti visas bylinėjimosi išlaidas. ICC arbitražo tribunolo sprendimas buvo priimtas 2003 metų spalio 30 dieną. Įgyvendinant šį sprendimą, gali būti areštuojamas komercinis Lietuvos turtas, esantis užsienio šalyse, teigė Advokatų kontoros “Bernotas ir Dominas Glimstedt” advokatas Giedrius Baranauskas. Londono teismas atmetė Lietuvos Vyriausybės reikalavimus taikyti jos atžvilgiu imunitetą ir pripažino ją esant arbitražinių susitarimų, sudarytų su SPE, šalimi. Analogiški ieškiniai šiuo metu taip pat yra pateikti Vokietijos, Švedijos ir Danijos teismams. Didžiosios Britanijos teisininkų vertinimu, Lietuvos Vyriausybės ir “Geonaftos” pastangos išvengti atsakomybės gali ne tik sukelti neigiamą tarptautinį atgarsį, bet ir reikšmingai padidinti arbitražo priteistas sumas dėl bevaisio bylinėjimosi tarptautiniuose teismuose.

Rusijos gynybos ministras Sergej Ivanov dėl rugsėjo 15 d. Lietuvoje įvykusios naikintuvo Su-27 katastrofos išpėjo du Rusijos karinių oro pajėgų generolus, kad jie ne visai tinka tarnybinėms pareigoms. Tai žurnalistams pranešė Gynybos ministerijos informacijos ir ryšių su visuomene valdybos atstovai. “Remdamasis incidento su lėktuvu Su-27 priežasčių tyrimo rezultatais, Rusijos gynybos ministras lapkričio 9 d. pasirašytu savo įsakymu už nepatenkinamą tarnybinių pareigų atlikimą organizuojant grupės lėktuvų skrydį išpėjo karinių oro pajėgų 6-osios armijos vadą generolą majorą V. Sviridov ir armijos vado pavaduotoją generolą R. Sachabutdinov, kad jie ne visai tinka tarnybinėms pareigoms”, - pažymėjo karinės žinybos atstovai. Tuo pačiu įsakymu “drausminėn atsakomybėn patraukti kai kurie kiti pareigūnai, kalti dėl šio atsitikimo”, pridūrė jie.

Afganistane tarnaujantys Lietuvos kariai suteikė pagalbą eismo įvykyje nukentėjusiam vairuotojui. Patruliavimo metu Lietuvos vadovaujamos Afganistano Goro provincijos atkūrimo grupės kariai pamatė nuo kalnų kelio nuvirtusį sunkvežimį, kuris priklausė vienai iš nevyriausybinių organizacijų ir gabeno humanitarinę pagalbą į Goro provinciją. Anot Krašto apsaugos ministerijos, mobiliosios ryšio ir stebėjimo grupės paramedikas, apžiūrėjęs sužeistą vairuotoją afganistanietį, įtarė stuburo pažeidimą. Suteikę pirmąją pagalbą ir imobilizavę sunkvežimio vairuotoją, kariai jį išgabeno į Čagčarano ligoninę. Vairuotojo gyvybei pavojus negresia. Kalnuotoje Goro provincijoje kelių būklė yra prasta. Ypač sunkios važiavimo sąlygos yra kalnuose, kur siauruose bei vingiuotuose keliuose kartais net neįmanoma prasilenkti. Goro provincijoje visi atstumai matuojami laiku, ne kilometrais. Iš avarijos vietos, kuri yra už 30 kilometrų nuo Čagčarano, iki sostinės tenka važiuoti kelias valandas. Vairavimą kalnų keliais dar apsunkino pirmasis sniegas.

Primenamieji, jog Lietuvos vadovaujama Goro provincijos atkūrimo misija pradėta šių metų birželio mėnesį. Ši misija Lietuvai yra vienas didžiausių tarptautinių projektų. Goro provincijos atkūrimo grupė yra NATO vadovaujamų tarptautinių saugumo paramos pajėgų (ISAF) operacijos dalis. Lietuvos vadovaujamos provincijos atkūrimo grupės pagrindinės užduotys - stiprinti centrinės Afganistano valdžios įtaką Goro provincijoje, padėti vietinėms saugumo struktūroms kurti saugią aplinką ir stabilumą, sudaryti tinkamas sąlygas provincijai ir valstybei atkurti tarpininkaujant ir skatinant įvairių valstybinių ir nevyriausybinių organizacijų veiklą provincijoje.

Rusijos Federacijos gynybos ministerija atlygino šių metų rugsėjo 15 dieną Lietuvos Respublikos teritorijoje avariją patyrusio Rusijos Federacijos karinių oro pajėgų naikintuvo Su-27 padarytą žalą. Informaciją apie atlygintą žalą Lietuvos užsienio reikalų ministerija buvo perdavusi Rusijai diplomatiniais kanalais, pranešė Užsienio reikalų ministerija. Remiantis Generalinės prokuratūros pateiktais duomenimis, žala siekia 67 tūkst. 62 litai 88 centus, kurią sudaro Plokščių žemės ūkio bendrovės žala (41 tūkst. 712 litų 50 centų) ir žala Lietuvos valstybei dėl aplinkos bei grunto užteršimo (25 tūkst. 350 litų 38 centai). Rusijos karinių oro pajėgų naikintuvus "Su-27" sudužo rugsėjo 15 dieną Šakių rajone. Pilotas saugiai katapultavosi ir nusileido su parašiotu kaimyniniame Jurbarko rajone. Aukų išvengta, nes lėktuvas nukrito laukuose atokiau nuo gyvenviečių. Naikintuvo katastrofą tyrusi tarpžinybinė komisija konstatavo, jog "Su-27" įskridimą į Lietuvos oro erdvę ir sudužimą nulėmė "techninių, organizacinių ir žmogiškų veiksmų visuma".

Europos Sąjungos biudžeto direktorė Dalia Grybauskaitė su JAV prezidentu George Bush jo vizito metu Briuselyje. *ES nuotr.*

PASIRAŠYTAS LIETUVOS GRUZIJOS SUTARIMAS

Tibilisis, lapkričio 9 d. Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus oficialaus vizito Gruzijoje metu su Gruzijos prezidentu Mikheil Saakashvili aptarė dvišalius Lietuvos ir Gruzijos santykius, naujausias regioninio bendradarbiavimo iniciatyvas tarp Baltijos ir Pietų Kaukazo šalių.

Prez. V. Adamkus pažymėjo, kad Lietuva siekia atnaujinti regioninį bendradarbiavimą tarp Baltijos ir Juodosios jūros regiono valstybių, nes tai padeda užtikrinti didesnę saugumą ir kuria pasitikėjimo ryšius tarp šalių. "Džiaugiuosi, kad Lietuvoje gimusi idėja suartinti Baltijos ir Pietų Kaukazo šalis, keistis demokratinių pertvarkymų patirtimi, tampa realybe, - sakė

Lietuvos prez. V. Adamkus. – Dabar valstybės tarnautojai, diplomatai, kariškiai ir verslininkai randa vis daugiau temų bendram darbui".

Gruzijos prezidentas Mikheil Saakashvili pabrėžė, kad Lietuva yra labai svarbi ir patikima narystės Europos Sąjungoje ir NATO siekiančios Gruzijos partnerė. M. Saakashvili padėkojo Lietuvos vadovui už Baltijos ir Juodosios jūros regiono valstybių bendradarbiavimo iniciatyvą. "Lietuva yra didelė Gruzijos draugė, jos paramos balsas Europoje mums ypač svarbus", - sakė Gruzijos prezidentas.

V. Adamkus pabrėžė, kad Lietuva yra ir toliau pasirengusi remti Gruzijos pastangas integracijos į euroatlantines

organizacijas kelyje. Tačiau Lietuvos vadovas pažymėjo, kad Gruzija turi įvykdyti kiekvienai naujai šaliai keliamus narystės reikalavimus.

Pasak Lietuvos prezidento, Pietų Kaukazo regionas yra svarbus ir Lietuvai, siekiančiai plėtoti demokratijos idėjas, užtikrinti saugumą ir pastovumą. Susitikime taip pat buvo pažymėta, kad Gruzijai ateinantys metai yra ypatingai svarbūs ruošiantis tapti NATO nare.

Po Gruzijos ir Lietuvos prezidentų bei jų vadovaujamų delegacijų susitikimo buvo pasirašyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Gruzijos Vyriausybės susitarimas dėl investicijų skatinimo ir apsaugos ir Lietuvos Respublikos Ūkio ministerijos ir Gruzijos Ekonominės plėtros ministerijos bendradarbiavimo sutarimas. *www.president.lt*

BALTIJOS ŠALIŲ MINISTRAI SUTARĖ STIPRINTI ORO ERDVĖS KONTROLĘ

Lietuvos, Latvijos ir Estijos gynybos ministrai nutarė įkurti bendrą trijų valstybių Vadovavimo ir pranešimų centrą, kuris sustiprins bendros oro erdvės kontrolę ir padės geriau valdyti NATO oro policijos misiją vykdančius naikintuvus, teigiama KAM pranešime spaudai.

Krašto apsaugos ministro Gedimino Kirkilo teigimu, ketinimai kurti tokį centrą buvo nuo pat Baltijos valstybių narystės NATO pradžios, o Rusijos naikintuvo SU-27

(Atkelta iš 2 psl.)
ES VALSTYBĖS...

dolerių. Per 40 proc. tenka ūkio subsidijoms, žemės ūkio plėtrai, vienas trečdalis - paramai neturtingiems regionams. Prancūzija daugiausia naudos gauna iš paramos ūkiui, Ispanija - iš regioninės paramos.

avarija Lietuvoje pademonstravo tokio centro aktualumą. Baltijos valstybių Vadovavimo ir pranešimų centras bus kuriamas Karmėlavoje šiuo metu veikiančio regioninio Oro erdvės kontrolės centro bei oro misijos kontrolės padalinio pagrindu. Lietuvos ministras Gediminas Kirkilas, Latvijos gynybos ministras Einars Repše ir Estijos gynybos ministras Jürgen Ligi taip pat išklaušė informaciją apie šiuo metu vykdomus trišalius karinius projektus, aptarė šalių dalyvavimą tarptautinėse operacijose. Krašto apsaugos ministras G. Kirkilas informavo apie Lietuvos vadovaujamos Afganistano Goro provincijos veiklą bei pranešė, kad Lietuva prisijungė prie NATO vadovaujamos humanitarinės pagalbos misijos Pakistane ir siunčia ten dešimties karių

dydžio vandens valymo vienetą.

Aptardami bendradarbiavimo su narystės euroatlantinėse struktūrose siekiančiomis šalimis, Lietuvos, Latvijos ir Estijos gynybos ministrai dar kartą patvirtino paramą Ukrainai ir Pietų Kaukazo šalims bei pareiškė paramą Adrijos Chartijos šalims: Albanijai, Makedonijai ir Kroatijai jų kelyje į NATO.

Susitikimo pabaigoje trijų Baltijos valstybių gynybos ministrai pasirašė ministerijų bendradarbiavimo planą 2006 metams. Baltijos gynybos ministrų susitikimai tradiciškai vyksta du kartus per metus. Susitikimas Piarnu yra ant-rasis. 2005 m. kovo mėn. ministrai buvo susitikę Druskinukuose. *LGITIC*

Latvijos valstybinė konkurencijos taryba šalies Ekonomikos ministerijos prašymu aiškinsis “Mažeikiu naftos” kainų politikos pagrįstumą Latvijos rinkoje.

DAILININKĖS M. STANKŪNIENĖS DOVANOS LIETUVAI

Jau anksčiau buvome rašę apie čikagietę dailininkę Magdaleną Birutę Stankūniene, kuri plačiai reiškiasi ne vien tik kūrybinėje plotmėje, bet yra plačiai užsirekomendavusi ir kaip mecenatė. Ji įvairioms Lietuvos galerijoms ir muziejams yra paaukėjusi ne vien tik savo kūrinių, kitų meno vertybių, o taip pat ir pinigų.

Praėjusią vasarą, kai čikagietė eilinį kartą lankėsi tėvynėje, išgirdome, kad ji paaukojo net 100 tūkstančių litų naujos meno galerijos Marijampolėje įrengimui.

Dabar atėjo žinia, kad į Marijampolę jau nukeliavo ir nemaža jos kūrybos. Apie tai neseniai rašė "Lietuvos ryto" dienraščio Marijampolėje Algis Vaškevičius straipsnyje, pavadintame "Marijampolę jau pasiekė kraštietės dovanos".

Autorius savo rašinį pradeda taip: "Po daugiau kaip mėnesio kelionės iš Čikagos (JAV) Marijampolę pasiekė kraštietės dailininkės Magdalenos Birutės Stankūnienės dovana – 28 batikos ir tapybos ant medžio darbai".

Toliau ten taip teigiama: "Šiuos meno kūrinius savo gimtajam kraštui dailininkė pažadėjo padovanoti, kai čia lankėsi vasaros pradžioje. Tada ji apžiūrėjo neseniai duris atvėrusius Marijampolės kultūros rūmus ir pasiūlė vienoje dar neįrengtų salių įsteigti profesionalaus meno galeriją".

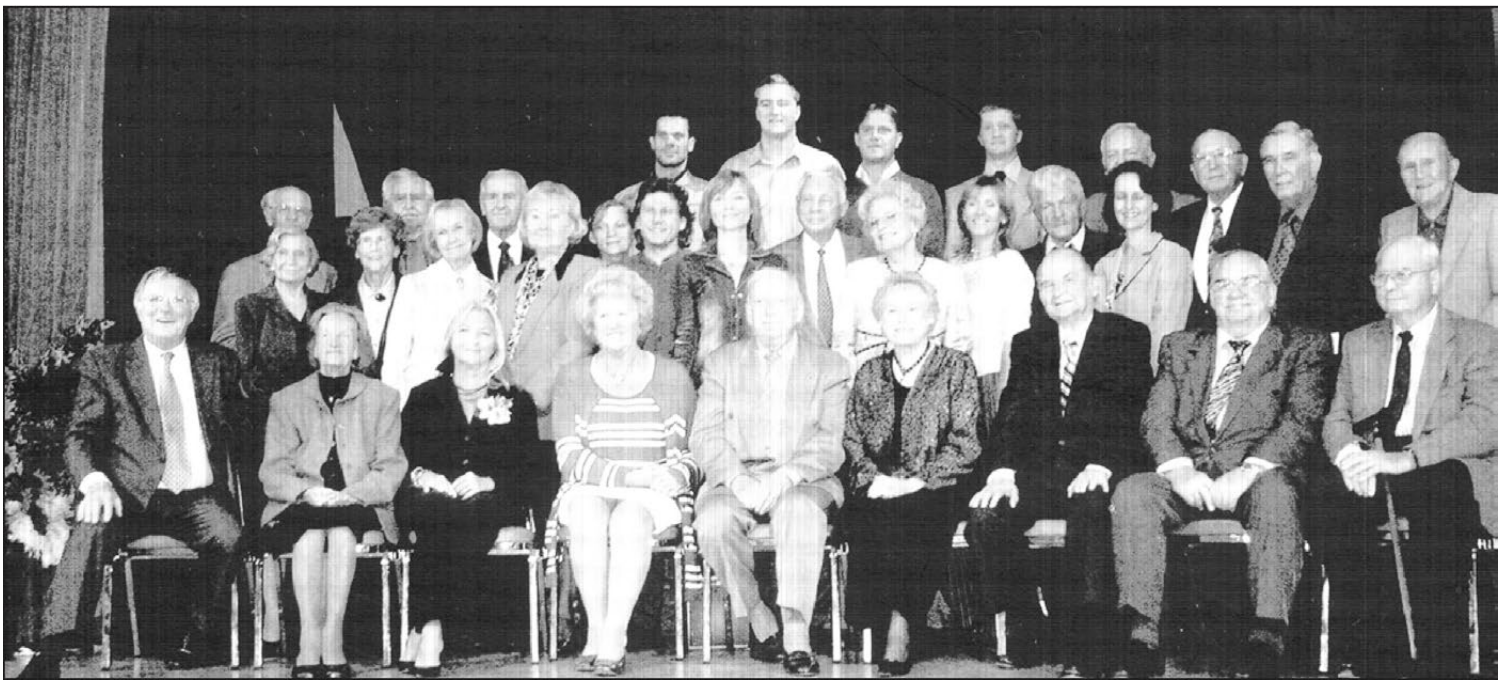
Taip pat ten teigiama, kad ši pasiūlymą ji sutvirtino tuoj pat į Marijampolės savivaldybės sąskaitą pervesdama 100 tūkstančių litų, skirtų naujos galerijos įrengimui.

Straipsnyje yra cituojama Marijampolės kultūros direktorės Izaidos Skirpstienės žodžiai, sakantieji, kad, nors dail. M. Stankūnienė į Marijampolę atsiuntė nemaža savo naujų darbų, jų dar nepakaks. Dalis jos kūrinių bus parsivežta iš Lietuvos dailės muziejaus Vilniuje, o taip pat ir iš meno muziejaus Kėdainiuose. Pažymima, kad naujoji galerija Marijampolėje bus pavadinta mecenatės vardu.

Atrodo, jog greitai laiku įvyks iškilmingas šios galerijos atidarymas. Ir tada apie šį neeilinį įvykį parašysime daugiau.

Čia tik norisi pasidžiaugti, kad žmonės, kaip dail. M. Stankūnienė, savo kūryba ir dovanomis populiarina mūsų Amerikos lietuvių tėvynėje, parodydama, jog nevisi šiame krašte gyvenantieji tautiečiai garbina vien tik dolerių!

Edvardas Šulaitis

Los Angeles Dramos sambūriečiai ir bendradarbiai dalyvavę Sambūrio 50 metų jubiliejinėje šventėje. Sėdi iš kairės: rež. A.Žemaitaitis, rašytoja Alė-Rūta, prelegentė M.Sandanavičiūtė-Newsom, J. Čekanauskienė, Gen. garbės konsulas V. Čekanauskas, Sambūrio pirm. E.Dovydaitienė, akt. J.Pupius, P.Jasiukonis (leidinio redaktorius), akt. V.Gilys. Antroje eilėje iš kairės aktoriai: L.Mažeikienė, J.Radvenienė, V.Gedgaudienė, V.Jatulienė, D.Kamarauskaitė, R.Bobina, E.Kliučinskaitė, A.Vosylius, R.Urbanienė, A.Rozegard, L.Miėdažys, J.Venckienė, A.Polikaitis, R.Dabšys, rašyt. P. Visvydas. Trečioje eilėje iš kairės Sambūrio bendradarbiai: V.Zelenis ir A.Raulinaitis, aktoriai: B.Seliukas, R.Žukauskas, S.Žemaitaitis, sc. darb. R.Rozegard, akt. H.Mockus.

V.Stoko nuotr.

LOS ANGELES DRAMOS SAMBŪRIO KNYGOS PRISTATYMAS

Iškilmingai atšventęs kūrybingos veiklos penkiasdešimtmetį balandžio 23-čią, Los Angeles Dramos Sambūris savo auksinį jubiliejų sparnuotai užbaigė visu pusmečiu vėliau, spalio 23-čią. "Sparnuotai" - sakau, nes šį vėsurudens sekmadienį Sambūrio buvę ir esantys aktoriai ir rėmėjai, per pusšimtį metų stebėję ir džiaugęsi Sambūrio brendimu ir išsivystymu veik iki profesionalios teatro grupės, gausiai susirinko Šv. Kazimiero parapijos salėn

sutikti tik išspausdintą knygą, atpasakojančią ir vaizdais parodančią visą Sambūrio istoriją. Tai ilgas ir sunkus, bet pasisekimais nuklotas ir talentais žėrintis ilgiausiai išsilaikiusio – ne vien išsilaikiusio, bet žydėjusio ir klestėjusio išeivijos teatro kelias. Knygos lakus, kaip ir patsai Sambūris, pavadinimas – "Ant laiko sparnų". Knyga gražiai atrodanti, didelio formato, 224-rių puslapių, su trim šimtais nuotraukų. Kas iš tikrųjų nėra taip daug, kai

pagalvoji, kad per penkiasdešimt metų tų nuotraukų turėjo prisirinkti tūkstančiai.

Leidinį redagavo Paulius Jasiukonis, talkinamas redakcinio kolektyvo, susidedančio iš trijų užsigrūdinusių Sambūrio veteranų: pirmininkės Emos Dovydaitienės, režisieriaus Algimanto Žemaitaičio ir aktoriaus Juozo Pupiaus. Knygą gražiai pristatė lituanistinės mokyklos vedėja Marytė Newsam. Knygoje daug aprašymų, ištraukų iš spaudos. Reikia tik grožėtis ir stebėtis, kokias

aukštybes gali pasišventimas ir meilė pasirinktam laisvalaikio užsiėmimui atsiekti. Manysčiau, kad ne vien tiems, kurių gyvenimą Sambūris palietė asmeniškai, turėtų būti įdomu tą knygą išgyti ir perskaityti arba bent pavartyti ir įvertinti vienos išeivijos dalelės nueitą kelią. Ir stebėtis pasiaukojimo jėga.

Rūta Sakienė

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus 2009 metais siūlo Lietuvoje surengti tarptautinę knygų mugę.

BALTIJOS ASAMBLĖJOS PREMIJA – VALSTYBINIAM VILNIAUS KVARTETUI

Valstybinis Vilniaus kvartetas pelnė Baltijos Asamblėjos meno premiją. Lapkričio 4 d. Rygoje vertinimo komisija BA apdovanojimą Lietuvos kolektyvui nusprendė paskirti už indėlį į meną per pastaruosius 40 metų.

Latvijos mokslininkui Erikui Mugurevičiui paskirtas BA mokslo apdovanojimas už viduramžių Livonijos laikų kronikų mokslinį tyrimą, o BA premija literatūros srityje bus įteikta estų poetui ir vertėjui Gassui Krullui už 2004 metais išleistą eilėraščių rinkinį "Metras ir Demetra".

BA apdovanojimai iškilmingai bus įteikti šių metų lapkričio 25 dieną Taline. Laureatai bus apdovanoti specialia statulėle, pažymėjimu ir 5 tūkst. eurų pinigine premija.

BA apdovanojimams už laimėjimus literatūros, mokslo ir meno srityje buvo pristatyti kandidatai iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos.

Šiemet į BA literatūros premiją pretendavo Lietuvos rašytojas, poetas, kultūrologas ir vertėjas Marcelijus Martinaitis. Jis buvo nominuotas už

pastarųjų trejų metų kūrinius: esė romaną "Laiškai Sabos karalienei" (2002 metais), rinktinė aukštesniųjų klasių moksleiviams "Pareisiu su paukščiais" (2002), eilėraščių rinkinį "Tolstantis" (2002), dialogų pokalbių, straipsnių ir interviu knygą "Lietuviškos utopijos" (2003), eilėraščių rinkinį "K.B. įtariamasis Marcelijus Martinaitis" (2004).

Į mokslo apdovanojimą pretendavo Lietuvos autorių kolektyvas - Ričardas Rotomskis, Giedrė Streckytė ir Laima Gričiūtė - už monografiją "Fotosensibilizuota navikų terapija: pirminiai vyksmai".

Apdovanojimus už nuopelnus literatūros, meno ir mokslo srityje BA teikia nuo 1993 metų, siekdama propaguoti ir remti literatūros, mokslo ir meno veikėjus visose trijose Baltijos šalyse. *LGITIC*

Klaipėdos viešėje Olandijos varpų meistras patvirtino senus karilionininkų nuostatavimus - Klaipėdos karilionas prastos būklės. Išsėdinusio kariliono varpus siūloma perlieti arba sukonstruoti naujus.

Keturiasdešimt trečiasis "Dirvos" NOVELĖS KONKURSAS

Organizatorius: Korporacijos Neo-Lithuania vyriausioji valdyba JAV-se

Finansavimas iš A.A. Simo Kašelionio palikimo

Tematika: Autoriams suteikiama neribota teisė pasirinkti novelės temą.

Reikalavimai: Konkursui siunčiamos novelės privalo būti parašytos mašinėle ar kompiuteriu su lietuvišku raidynu dvigubais tarpais tarp eilučių ir dviejų su puse centimetrų lauku ir turi būti neilgesnės kaip 20 puslapių. Rašiniai privalo būti pasirašyti slapyvardžiu. Šis slapyvardis užrašomas ant pridėto užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Atplėšiami tik laimėjusių vokeliai. Nepremijuoti rankraščiai negražinami.

Rašiniai turi būti atsiųsti iki **2005 m. gruodžio 1 d.** (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti adresu:

**"Dirva", Novelės konkursas,
P.O. Box 19010
Cleveland, Ohio 44119-0010
USA**

Informacija: el. paštu: dirva@ix.netcom.com

Premijos: Pirmoji premija – 500 JAV dolerių, Antroji premija – 300 JAV dolerių

Konkurso rašinių vertinimo komisija sprendžia paprasta balsų dauguma.

METINIS LIETUVIŲ FONDO
POKYLIS LEMONTE

Apie 400 tautiečių, kurie lapkričio 5 d. atsilankė į PL Centro Lemonte salę, buvo liudininkais neeilinio renginio. Per Lietuvių fondo metinį rudens pokylį buvo įteikta jau penktoji vieno iš LF įkūrėjų – dr. Antano Razmos vardu pavadinta premija. Ji šiomet skirta už atsižymėjimus švietimo srityje ir atiteko APPLE draugijai – Amerikos švietimo specialistams – savanoriams, kurie vasaromis keliauja į Lietuvą – ten ruošia kursus pedagogams ir gelbsti tenyškščiams mokytojams.

Premiją priimti iš Kanados atvykusi pedagogė Irena Ross, buvusi šios draugijos pirminkė, savo žodyje paminėjo jaunystėje girdėtą šūkį, sakantį, kad “geriau uždegti vieną žvakutę negu prakeikti tamsą”. Toliau ji teigė: “...mes per paskutinius 15 metų uždegėme per 15,000 žvakučių. Nes mes iki šiol tiesioginiai pasidalinome praktika ir žiniomis su tiek pedagogų: t.y. mokytojų, direktorių, socialinės rūpybos darbuotojų ir bibliotekininkų. Bet tai yra tik apie 30% Lietuvos švietimo personalo. Reiškia dirva tebėra plati ir todėl Lietuvos švietimo ir mokslo ministerija kasmet tebekviečia mūsų draugiją naujai pasirašyti sutartį sekančiais vasarai ir tęsti kursus toliau”.

I. Ross, pažymėjusi, kad APPLE – obuolys yra “tinkamas simbolis mūsų draugijos realybei”. Kalbėjo apie obuolio sėklas, iš kurių išaugs obelaitės, nušvietė obuolio minkštimą bei žievelę, nupasakodama tų simbolių reikšmę.

Viešnia iš Toronto taip pat išskaičiavo visus APPLE pirmininkus nuo Vaivos Vėbrai-tės iki dabartinio prof. dr. Karl Janovitz (jų tarpe buvo ir pati

I. Ross, duodama kai kurių iš jų pasisakymus apie pačią organizaciją, jos veiklą. Kalbėtoja išreiškė padėką ir Lietuvių fondui, sakydama – “jūsų dosni piniginė premija mus igalins tęsti savo užsibrėžtą misiją Lietuvoje”. (pilna jos kalba spausdinama atskirai).

Įteikime dalyvavo LF valdybos pirm. Sigita Balzekienė (ji taip pat buvo ir premijos skyrimo komiteto pirmininkė) dr. Jonas Valaitis, dr. Antanas Razma, Stasė Petersonienė.

Prasmingas
V. Kamanto žodis

Į susirinkusius oficialiosios dalies pradžioje prabilo ir LF Tarybos pirm. Vytautas Kamantas. Jis taip kalbėjo: “Ši vakarą visi kartu džiaugiamės Lietuvių fondo augimu, LF narių ir Jūsų visų dosnumu ir rūpesčiu lietuviybės išlaikymo darbams. Jūs ir kiti 8,300 asmenų, organizacijų ir draugijų, suaukojote arti 16 milijonų dolerių pagrindinį Lietuvių fondo kapitalą, kuris kas metai uždirba šimtus tūkstančių dolerių. Su tais uždirbtais pinigais remiate lietuvių švietimą, kultūrą, jaunimą ir bendrai didelę lietuvišką veiklą. Lietuviybės išlaikymui iki šiol jau buvo paskirta apie 13 ir pusė milijono dolerių tų uždirbtų pinigų čia – Jungtinėse Amerikos Valstijose, užsienyje ir Lietuvoje”.

LF Tarybos pirmininkas, pasakęs, kad šiandien iki 16 milijonų dolerių suaukoto pagrindinio kapitalo trūksta tik apie 95 tūkst. dolerių, išsitarė: “Gal kartais iš Jūsų tarpo atsiras vienas..., gal keli..., o gal ir tuzinas ar dau-

Lietuvių fondo spaudos konferencijoje Jonas Vitkauskas, Stasys Džiugas ir Aldona Šmulskštienė.

giau...kurie greitai padės tuos 95,000 dol. surasti ir LF turės 16-kos milijonų dolerių pagrindinį kapitalą. Tada bus galima dar daugiau uždirbti ir daugiau remti prasmingus ir didelius lietuviybės išlaikymo darbus, kuriuos vykdo Lietuvių Bendruomenė, lituanistinės mokyklos, jaunimo ir kitokios organizacijos, žiniasklaida, parapijos, stovyklos, klubai, dainų, šokių, sporto ir kitokie vienetai”.

Įteikus 25,000 dol. čekį APPLE atstovei, rikiavosi jaunimas atsiimti stipendijų čekius. Šią programos dalį pradėjo LF Studentų pakomisės pirm. Kęstutis Jėčius. Jis perskaitė pavardes tų studentų (o jų buvo 13), kurie čekius gavo iš LF Tarybos pirm. V. Kamanto rankų. Štai jų pavardės: Dalia Ažuolaitytė, Dovilė Baniulytė, Algirdas Bielskus, Živilė Bielskutė, Sandra Gedrimaitė, Skaistė Jagelevičiūtė, Monika Pociūtė Emilija Reneskytė, Alana Zomboraitė, Vytautė Žukauskaitė, Edvaldas Ambrozaitis, Tomas Rinkūnas, Daiva Litvinskaitė (ši studijuoja lietuvių literatūrą Lituanistikos ka-

tedroje Illinois universitete Čikagoje). Du paskutiniai yra doktorantai, E. Ambrozaitis – magistrantas, o kiti – siekia bakalauro laipsnio.

Pabaigai bent trumpai norėjusi suminėti asmenis kurie reiškėsi sėkmingo LF rudens pokylio programoje. Visų pirma – jos pravedėjas – Jūratė Mereckienė ir Tadą Kubilių. Gražų sveikinimo žodį tarė Lietuvos gen. konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius, kuris perdavė ir nespėjusio atvykti Lietuvos ambasadoriaus JAV Vygaudo Ušacko linkėjimus.

Prasmingai ir tvirtai nuskambėjo Pal. J. Matulaičio misijos vedėjo kun. A. Palioko perskaityta invokacija. Skani buvo ir Aldonos Šoliūnienės paruošta vakarienė. Na, o brolių Švabų ansamblio muzika traukė jaunus ir senus šokių sūkurin.

Kada baigėsi visos linksmybės, žmonės nenoriai skirstėsi, džiaugdamiesi turėję proga pabuvoti Lietuvių fondo neeiliniame renginyje, galėjo prisidėti prie jo vykdomų didžiulių darbų parėmimo.

Edvardas Šulaitis

dievams bei deivėms. Žmogus jau tada suprato, kad jo darbo vaisiai priklauso nuo gamtoje esamų elementų bei jėgų.

Antikinio pasaulio tautos - graikai ir romėnai turėjo žemdirbystę globojančias deives: graikai Demetrą, o romėnai Ceres. Šioms derliaus nuėmimo progoms ruošdavo iškilmingus festivalius ir šventes.

Lietuvių tauta taip pat turtinga derliaus tradicijomis bei papročiais. Tačiau pasikeitus gyvenimo sąlygomis dauguma jų išnyko ar buvo užmirštos. Tokių keistų derliaus papročių šiandien, žinoma, jau neapraktikuojama, kaip pvz. duonos ir druskos užkasimas rugienose, kad ateinančių metų derlius būtų geras, arba įvairūs burtai laukuose prie paskutinių pėdų ir daugelis kitų.

Mat, žmonės tada tikėjo juk laukuose gyvena dvasia ir su ja reikia bendrauti. Dabar, kaip daugelis atsimenam, Lietuvoje

GANDAI – LIETUVIŲ
FONDUI PAKENKTI –
NETEISINGI

LF spaudos konferencija vyko spalio 26 d. Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Ją pradėjo LF tarybos pirm. Vytautas Kamantas. Jis dėkojo žiniasklaidos atstovams už dalyvavimą, fondo garsinime, siekiant visų to pačio tikslo, kad fondo kapitalas augtų ir jos narių skaičius didėtų. Šiuo metu LF turi 8279 vienietųnarių, įskaitant ir organizacijas. Kapitalą sudaro 15 milijonų 900 tūkstančių dol. Lietuviybės reikalams jau išmokėta 12 milijonų dol. Taip pat iš tos sumos buvo paskirta (LF narių suvažiavimo nutarimu) 1,300,000 dol. Lietuvai.

LF remia: Jaunimo centrą Čikagoje, Lietuvių namus Filadelfijoje, Pasaulio lietuvių centrą, “Dainavą”, “Raką”, “Neringą” ir visą eilę kitų.

Pirmininkas pasidžiaugė, kad LF taryba sudaro įvairių profesijų asmenys turintys gerus patyrimus visuomeniniame darbe, išvardindamas jų pavardes ir titulus-profesijas. Jie atėjo į fondą dirbti su entuziazmu, todėl tikimasi didelių fondo laimėjimų.

LF tarybos posėdyje buvo priimtas dr. Gedimino Baluko atsistatydinimo raštas, nes dėl sveikatos pasitraukia iš aktyvaus darbo, bet jis ir toliau lieka LF tarybos ir Garbės komiteto nariu. Dr. G. Balukas buvo vienas iš LF pirmųjų organizatorių ir darbuotojų. Jo veiklos įnašas į LF yra žymus.

Kita žinia visus nustebino, kad laikinai sustabdytas LF Dr. A. Razmos vardo premijos dėl mažesnio pelno. Buvo išdailinta 2005 m. paramos paskirstymo sąrašas žiniasklaidai. Viso – 60,000 dol. Dėl paskirstymo buvo ir negatyvių pasisakymų.

Po to kalbėjo LF kontrolės komisijos pirm. Algirdas Saulis. Jis pareiškė, kad paleisti gandai apie neteisingai įgailojimų panaudojimą LF suvažiavimuose yra neteisybė. Komisija patikrino, peržiūrėjo ir jokių prasižengimų su taisyklėmis nerasta.

LF valdybos pirm. Sigita Balzekienė papasakojo, kad valdyba turėjo du posėdžius dėl LF biudžeto peržiūrėjimo. Tai daroma kas ketvirtį metų. Dr. Antano Razmos vardu premija 25,000 dol. laimėjo APPLE organizacija-lietuviškai-Amerikos pedagogų talka Lietuvos švietimui. Kvietė visus dalyvauti tos premijos įteikimo LF pokylyje.

St. Džiugas

rugiapjūtės pabaiga būdavo atžymima tik vaišėmis,

(Nukelta į 11 psl.)

PADĖKOS DIENAI
Henrikas Stasas

Kiekviena tauta turi savo tradicijas ir papročius, kurie dažniausia susiję su religija ar kokiais nors svarbiais tautos gyvenimo įvykiais.

Išėivija daugelį gražių tradicijų bei papročių atsivežė iš tėvynės, tačiau gyvenant tarp kitų tautų neįjuntant pasisavinome ir dalį šio krašto papročių bei tradicijų. Pvz. kartu su vietiniais švenčiame charakteringas šio krašto kalendorines šventes, pamėgom amerikietišką sportą kaip pvz. beisbolą ar futbolą, vietinį maistą ir t.t.

Taip ir viena šiam kraštui būdinga šventė - Padėkos diena, mūsų visuomenėje yra jau pilnai prigijusi ir ją švenčiame pagal čia įsivyravusias tradicijas.

Ši šventė būdinga tuo, kad ji švenčiama vėlyvą rudenį

kada rudens gėrybės jau surinktos ir belieka tik džiaugtis ir dėkoti Dievui. Tačiau šalia padėkos šiandien šventei prissegtas ir kitas aspektas, būtent komercinis, nes po Padėkos dienos prasideda didysis prieškalėdinis dovanų pirkimas. Prezidentas F.D Roosevelt norėjo šventės datą atkelti vieną savaitę atgal, kad daugiau dienų būtų kalėdiniais pirkiniams įsigyti. Tačiau ankstyvesnė data buvo visuomenėje taip stipriai prigijusi, kad prezidento pasiūlymas nebuvo įgyvendintas.

Rudens derliaus papročiai yra žinomi nuo seniausių laikų, kuriuose atsispindėdavo džiaugsmas ir padėka už įgytas geroes. Todėl, tik prasidėjus žemdirbystės kultūrai, primityvios tautos, padėkos ženklan aukodavo dalį savo derliaus

(Atkelta iš 7 psl.)

CHICAGO...

Lietuvos kelią į narystę Europos Sąjungoje ir NATO, pristatė mūsų valstybės poziciją aktualiais europinės ir transatlantinės integracijos klausimais, atsakė į dalyvių klausimus.

Užsienio kilmės moterų asociacija yra 1980 m. įsikūrusi nepelno organizacija, vienijanti apie 450 narių. Pradžioje asociacijos tikslas buvo padėti iš įvairių šalių į Čikagą, dažniausiai kartu su dirbančiais sutuoktiniais, atvykusioms moterims prisitaikyti prie naujų gyvenimo sąlygų. Vėliau asociacija taip pat pradėjo daugiau dėmesio skirti įvairių tautų moterų abipusiam supratimui ir bendradarbiavimui. LR Čikagos konsulato inf.

RENGINIŲ KALENDORIUS

GRUODŽIO 18 d., 5:00 val. po pietų, Skautų Vyčių Kūčios Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos svetainėje.

VASARIO 25 d., šeštadienį, 6:30 val. vak. Vasario 16-osios minėjimas Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje.

(Atkelta iš 10 psl.)

PADEKOS...

dainomis ar kitomis linksmomis rugiapjūtės apeigomis.

Tad grįžkime dabar prie mūsų derliaus šventės, būtent prie Padėkos dienos, kurią švęsime šio mėnesio paskutinį ketvirtadienį. Ši šventė atsirado istorinių įvykių aplinkybėse. Tačiau taip pat surišta su rudens derliumi ir religija.

Šią šventę galima sakyti pradėjo puritonai. Tai buvo labai religinga bendruomenė ir metuose skirdavo vieną dieną, kurią paprastai reikšdavo Dievui padėką už visas gautas malones ir savo sunkaus darbo įgytas žemės dovanas.

Tačiau daugumas amerikiečių Padėkos dienos atsiradimą riša su Plymouth piligrimų kolonija, kuri čia atsirado 1621 m. spalio mėnesį. Laimingam atvykimui atžymėti jie čia su vietos indėnais šventė net tris dienas. Tačiau pirma žiema šiame krašte buvo labai sunki ir net pusė atvykusių išmirė nuo šalčio ir bado. Gailestingi indėnai tada atvėrė atvykusiems savo gerą širdį ir jų gyvybei palaikyti atidavė dalį turimų kukurūzų, kurie buvo saugomi pavasario sėjai.

Bet buvo ir daugiau tokių, piligriminų grupių kurios pasiekė Amerikos krantus ir net anksčiau už Plymouth grupę. Viena iš Anglijos atplaukusi 1607 m. išsikėlė Kennebec upės žiotyse ir ten šventė savo pirmąją Padėkos dieną.

Ir trečioji grupė 1619 m. pasiekė Virginiją, kuri taip pat dėkojo dievui už suteiktą palaimą plaukiant į pažadėtąją žemę.

Tad nežiūrint kiek piligrimų šventė Padėkos dieną ir kiek metų jie ją šventė, ši šventė ilgai nebuvo pripažinta Amerikos valdžios. Ir kažin kaip būtų buvę toliau, jei viena žurnalistė Sarah Hale nebūtų taip atkakliai kovojusi, kad šią šventę pripažintų, kaip visos

tautos šventę. Ji 20 metų rašė peticijas Amerikos prezidentams ir gubernatoriams, kad šią šventę paskelbtų tautine švente. Galiausiai prezidentas A. Lincoln spalio 3 d. 1863 m. paskelbė šią šventę kaip Padėkos dieną ir nurodė ją švęsti paskutinį lapkričio ketvirtadienį. O federaline švente Kongresas ją pripažino tik 1941 m. Tad nors ilgas ir sunkus buvo šios šventės kelias į Amerikos visuomenę, tačiau šiandien ji yra laikoma viena iš seniausių ir labiausiai amerikiečių mėgstama.

Kiekviena šventė turi ir savo simbolius taigi ir Padėkos diena. Paminėsiu čia tik keletą: vienas iš daugelio simbolių yra iš kukurūzų stiebų pagaminta lėlė. Žmonės seniau manė, kad kukurūzų lauke gyvena kokia tai dvasia, ar kukurūzų deivė, todėl jos garbei gamindavo minėtas lėles, kurias išpuošdavo rudens spalvų kaspinais ir panaudodavo savo aplinkai puošti. Kitas simbolis - cornucopia gausybės ragas, kuris simbolizuoja viskuo pertekusį kraštą. Senovės Romoje tai būdavo ožio ragas pripildytas vaisiais ir kitoms gėrybėms, kuris buvo skiriamas deivei Florai. O kukurūzai, kuriuos Amerikos tauta paveldėjo iš indėnų, simbolizuoja vaisingumą ir ekonominį augimą.

Tačiau ryškiausias šios šventės simbolis yra kalakutas, kuris į Padėkos dienos meniu buvo įtrauktas tik 1860 m. Niekas nežino, ką iš tikrųjų piligrimai valgė pirmąją Padėkos dieną. Kadangi indėnai buvo medžiotojai, tad manoma, kad jie vaišino piligrimus laukinių ančių ir žąsų patiekalais. Šiandien kalakutas šios šventės dėmesio centre, jais ant puotos stalo iškyla, kaip bronzinė figūra, papuoštas įvairiais rudens spalvų priedais. Sakoma, kad kiekviena

LIBERALŲ DEMOKRATŲ FRAKCIJOS PRANEŠIMAS SPAUDAI

Seimo Liberalų demokratų frakcijos seniūnas Valentinas Mazuronis kreipėsi į Prezidentą Valdą Adamkų, prašydamas atsakyti į klausimus, susijusius su valstybės apdovanojimu, įteiktu Vladimirui Jakuninui.

Kreipimesi V. Mazuronis rašė: “Šių metų spalio 5 d. dienraštyje “Respublika”, J. Girdvainio straipsnyje, “V. Uspaskich: diplomo skandalą sukūrė KGB” teigiama, kad “...Ir tai ne sutapimas, nes šią bendrovę globoja taip pat vienas KGB atstovas, generolas majoras Jakuninas, kuriam, prezidentas Valdas Adamkus 2002 metais kažkodėl įteikė ordiną (Prezidentūros duomenimis, 2002 m. birželio 14-ąją Valstybės dienos proga, be kitų užsienio piliečių, Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžius buvo įteiktas Vladimirui Jakuninui - fondo “Rusijos nacionalinės šlovės centras” globos tarybos

pirmininkui, Lietuvos ir Rusijos dvišalių santykių rėmėjui).

Norėdami išsiaiškinti aukščiau minėtą aplinkybę, šių metų spalio 7 d. raštišku paklausimu kreipėmės į VSD generalinį direktorių A. Pocių. Tačiau VSD gautame atsakyme (2005-10-21 Nr. (01) - 18-318 - 779) nurodoma, kad “visa informacija apie valstybiniais apdovanojimais apdovanotus asmenis saugoma Lietuvos Respublikos Prezidentūroje”.

V. Mazuronis kreipimesi prašo V. Adamkų atsakyti, kas teikė bei rekomendavo generolą majorą Vladimirą Jakuniną aukštam Lietuvos valstybės apdovanojimui, kokie yra V. Jakunino nuopelnai Lietuvos valstybei, ir ar tokie apdovanojimai nekelia grėsmės mūsų valstybės nacionalinio saugumo interesams.

Vilnius, 2005 11 07

Informacinis centras - kontaktinis asmuo

Jūratė Overlingienė

MOKSLEIVIS TAPO JAV MERU

Jungtinėse Valstijose 18-metis moksleivis išrinktas jauniausiu šalies meru. Kaip rašo laikraštis *USA Today*, Michael Session iš Hillsdeil miestelio Michigan valstijoje rugsėjį atšventė savo 18-ąjį gimtadienį ir gavo rinkimų teisę. Su 700 per atostogas uždirbtų dolerių moksleivis pats suorganizavo savo rinkimų kampaniją.

Jis ėjo iš namo į namą ir asmeniškai prašė atiduoti už jį balsus. Jaunuoliui keliasdešimties balsų persvara pavyko įveikti ligšiolinį miestelio merą.

Šis postas nesuteikia daug privilegijų. Michael Session gaus 250 dolerių tarnybinėms išlaidoms. Merijos miestelyje nėra. Tačiau naujasis meras pareiškė tam tikslui pertvarkysiąs savo kambarį. Jis negalėjo deramai atšvęsti savo pergalės: JAV alkoholį vartoti leidžiama tik nuo 21 metų. *Delfi*

Padėkos dieną amerikiečiai suvalgo daugiau negu 500 milijonų svarų kalakutienos. Per ilgą laiką išsivystė ir plati šios šventės kulinarija, kuri šiandien šalia kalakuto šeimininkėms gali pasiūlyti gausybę įvairiausių šventišku patiekalų.

Red. pastaba: Ši paskaita buvo skaityta Clevelando Lietuvių Pensininkų klubo mėnesiniame subuvime lapkričio 3 d.

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:00-9:30 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

DIRVAI AUKOJO

A.Simonaitis, Rockford, IL	62
S.Dalius, Hamilton, Canada	20
V.Naras, Toronto, Canada	10
S.Mykolaitis, Oak Lawn, IL	10
R.Bačianskienė, Toronto, Canada ..	5
V.Gudaitis, Toronto, Canada	5
O.Juodišienė, Toronto, Canada	5
S.Kuzmickas, Toronto, Canada	5
I.Kaliukevičianė, Toronto, Canada ..	5
J.Lapinskas, Toronto, Canada	5
E.Mitchell, Toronto, Canada	5
V.Montvilas, Toronto, Canada	5
E.Puodžiukienė, Toronto, Canada ..	5
K.Starkutis, Toronto, Canada	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

NOBELIO PREMIJOS LAUREATAS NUTEISTAS KALĖTI

Amerikiečių mokslininkas, 1972 metų Nobelio fizikos premijos laureatas 74 metų John Robert Schrieffer buvo nuteistas dvejus metus kalėti. Toks nuosprendis jam paskelbtas Kalifornijos valstijos Santa Marijos teisme už greičio viršijimą, sukėlusį eismo nelaimę, per kurią vienas žmogus žuvo, o dar septyni buvo sužeisti.

Avarija įvyko 2004 metų rugsėjo 24-ąją, kai jis, iki to momento jau devynis kartus baustas už greičio viršijimą ir važinėjęs su vairuotojo pažymėjimu, kurio galiojimas buvo laikinai sustabdytas, daugiau kaip 160 kilometrų per valandą greičiu savo naujuoju sportiniu automobiliu "Mercedes" įsirėžė į pilnutėlį mikroautobusą. Pasak fiziko advokato, jo klientas užsnūdo prie vairo.

Kaip praneša naujienų agentūra *Associated Press*,

teisėjas davė nurodymą, kad John Robert Schrieffer nedelsdamas pradėtų atlikti bausmę.

Kol kas jis nusiūstas į Vasko federalinį kalėjimą Kalifornijoje, kur jo laukia patikrinimas - ekspertai nustatys, ar kalėjimo sąlygos tinka pagyvenusiam žmogui.

John Robert Schrieffer yra Floridos valstijos universiteto dėstytojas. Į Kaliforniją jis atvažiavo aplankyti savo kolegų. Pasak jų ir anksčiau su juo dirbusių mokslininkų, konkrečiai - Leono Cooperio, su kuriuo jis gavo Nobelio premiją, John Robert Schrieffer visada buvo labai atsargus ir malonus žmogus. Visus tiesiog sukrėtė tai, kas atsitiko.

Nobelio fizikos premiją jis gavo 1972 metais kartu su John Bardeen ir L.Cooper už vadinamosios superlaidumo teorijos sukūrimą. *ELTA*

MIRUSIŲ L.A. TAUTINIŲ NAMŲ GIMINĖMS

Los Angeles lietuvių Tautinių Namų valdyba, norėdama patikslinti narių sąrašą, kreipiasi į mirusių Tautinių Namų narių gimines dėl narystės perėmimo. Tautinių Namų narių palikuonys pagal įstatus turi teisę perimti narystę su pilnateisiu dalyvavimu Tautinių Namų veikloje. Primename, kad Tautiniai Namai yra ne pelno siekianti šalpos – labdaros organizacija.

Korespondenciją siųsti:

**American Lithuanian National Center Inc.
3356 Glendale Blvd., Los Angeles, CA 90039**

**Telefonas – 310 452-2655
FAX - 323-661-7605**

SPORTO ŽINIOS

Pasirinkę su varžovais kovoti atakuojant iš toli Vilniaus “Lietuvos ryto” krepšininkai suklydo. Pataikę tik 8 tritaškius iš 35 bandymų sostinės krepšininkai per Eurolygos B grupės antrojo turo rungtynes lapkričio 9 d. “Siemens” arenoje pralaimėjo Milano “Armani Jeans” (Italija) komandai 59:65. Tai antroji Lietuvos vicečempionų nesėkmė iš eilės prestižinėse varžybose. Daugiausia taškų vilniečiams pelnė Robertas Štelmaheris ir Simas Jasaitis - po 13.

Belgijoje vykstančiame ITF serijos "Corona Open" vyrų teniso turnyrą baigė Vytis Balsiukas. Tik po kvalifikacinių varžybų į pagrindinį turnyrą patekęs aštuoniolikmetis Lietuvos tenisininkas lapkričio 9 d. antrajame rate 3:6, 2:6 pralaimėjo olandui Robin Haas (1227 vieta ATP reitinge) ir nepateko į ketvirtfinalį. Pirmajame rate V.Balsiukas pateikė staigmeną 7:5, 6:4 įveikdamas aštuntąjį pagal skirstymą serbą Darko Madjarovski (446). Turnyro Belgijoje prizų fondą sudaro 15 tūkst. JAV dolerių.

Šiaurės Amerikos ledo ritulio lygos čempionate lapkričio 9 d. Dariaus Kasparaičio klubas "New York Rangers" svečiuose įveikė "Florida Panthers" ekipą 4:3 (1:1, 1:2, 1:0; 1-0) ir iškovojo devintąją pergalę, kuri leido išlikti Atlanto pirmaujančiais divizione. "Reindžeriai" išsigelbėjo nuo pralaimėjimo likus 3 sek. iki trečiojo kėlinio pabaigos, kai vartininką pakeitus aikštės žaidėju, rezultatai išlygino Dominic Moore. Surinkę 21 tašką po 17 rungtynių, "Rangers" ledo ritulininkai Rytų konferencijoje užima ketvirtąją vietą. Absoliučiai pirmaujančiais yra "Detroit Red Wings" komanda, kuri savo aikštėje po pratęsimo įveikė "Los Angeles Kings" ekipą 5:4 ir surinko 29 taškus po 17 rungtynių.

Šiomet FIBA Europos taurės varžybose su Vakarų Europos klubais rungtyniaujantys “Šiauliai” tapo vienais C grupėje pirmaujančių. Šiauliečiai trečiojo turo rungtynėse namie 74:69 palaužė grupės favoritą Kantu “Vertical Vision” (Italija).

18 kartą Estijoje surengtame olimpinio čempiono Kristijano Palusalu graikųromėnų imtynių turnyre svorio kategorijoje iki 60 kilogramų triumfavo Lietuvos olimpinio sporto centro auklėtinis Edgaras Venckaitis. Iš viso šiose varžybose dalyvavo 126 atletai iš 11 Europos šalių.

Pietų Korėjos sostinės

Seulo olimpinėje arenoje vykusiam “K-1 MAX & Hero’s” bušido turnyre Remigijus Morkevičius nugalėjo šios šalies “K-1 MAX” čempioną Soo Hwan Lee. Iki susitikimo ringe su Lietuvos atstovu 183 cm ūgio korėjietis iš 27 profesionalių kovų bušido ringe net 25 buvo laimėjęs nokautais. Lapkričio 26-ąją R. Morkevičius “Siemens” arenoje Vilniuje “K-1 Hero’s” turnyre kovos su daugkartiniu Gruzijos kovų be taisyklių čempionu Ramaziu Džacharidze.

Nacionalinės krepšinio lygos čempionato vienvaldžiais tapo Klaipėdos “Naftos-Universiteto-Laivitės” krepšininkai, po 10 turų iškovoję 8 pergalės. Po 7 susitikimus yra laimėjusios keturios A ir B grupių komandos, tarp jų - Kauno “Žalgiris-Sabonio mokykla”.

Lietuvos šiuolaikinės penkiakovės federacija aukštai iškelta galva pasitinka savo 50-metį - per keletą metų geriausi šalies penkiakovininkai iškovojo net 12 apdovanojimų aukščiausiojo rango varžybose, tarp jų - ir olimpiadoje. Lietuvą pasaulyje garsina Andrejus Zadneprovskis, Edvinas Krungolcas, į elitą veržiasi Laura Asadauskaitė. Pirmasis Lietuvos šiuolaikinės penkiakovės čempionatas buvo surengtas 1955 metais Rygoje, o pirmuoju šalies čempionu tapo Simas Žekonis.

Pastarosiomis savaitėmis Didžiojoje Britanijoje populiariausia pokalbių tema - sąmyšis Lietuvos verslininko Vladimiro Romanovo valdomame Edinburgo “Hearts” klube. Mat Škotijos čempionato lyderį vienas po kito paliko treneris, vykdantysis direktorius ir valdybos pirmininkas, o V. Romanovą už diktatoriškus veiksmus imta vadinti “caru”. Tačiau pats Edinburgo klubo savininkas teigė nevykdas “jokios “perestroikos” - tiesiog tie žmonės, kurie nieko nedaro klubo labui, turėjo jau seniai pasitraukti”. Lietuvos bankininkas dabar derasi su smulkiaisiais “Hearts” akcininkais ir siekia išpirkti likusias klubo akcijas. Įsigijus 75 proc. akcijų, “Hearts” klubas taptų asmenine V. Romanovo nuosavybe.

Lietuvos krepšinio lygos ir SEB Baltijos krepšinio lygos čempionate lapkričio 5 d. ne daug truko iki sensacijos - ketvirta pagal pajėgumą Lietuvos ekipa Vilniaus “Sakalai” tik per plauką buvo nuo pergalės prieš Eurolygos senbuvį Kauno “Žalgirį”. Žalgiriečiai pergalę prieš sausakimšos “Ekinstos” salės palaikomus aikštelės šeimininkus išplėšė

tik po dviejų pratęsimų 103:101. Tai buvo trečioji “Žalgirio” pergalė LKL čempionate ir devintoji - SEB BBL pirmenybėse.

Lietuvos moterų krepšinio lygos rungtynėse Klaipėdoje tarp vietos “Lemminkainen” ir Marijampolės “Arvi” komandų įvyko incidentas, kai po krepšiu besiveržiančią šeimininkių puolėją Kristiną Ūsaitę brutaliai už plaukų griebė “Arvi” legionierė iš JAV Nadja Morgan. Lietuvė nenusileido, trenkė varžovei, ir abi gavo diskvalifikacines pražangas. Nors “Arvi” iškovojo sunkią pergalę - 66:63, tuo šis mačas nesibaigė: šiandien LMKL vadovai spės, kaip nubausti susikibusias krepšininkes ir jų klubus.

Stipriausia šalies vyrų krepšinio komanda Eurolygos kovas pradėjo Slovėnijoje. Kauno “Žalgirio” krepšininkai pradėjo Eurolygos sezoną. Jų varžove pirmajame Eurolygos A grupės mače buvo Liublianos “Union Olimpija” (Slovėnija) ekipa, kuriai žalgiriečiai jau buvo pralaimėję aštuonis kartus iš eilės. Lietuvos čempionams Kauno “Žalgirio” krepšininkams pagaliau pavyko parklupdyti Liublianos “Union Olimpija” - žalgiriečiai varžovus įveikė 78:75. Liublianos barjeras pagaliau įveiktas.

Olandijos Sneko mieste vyko tarptautinis karatė kiokušin turnyras. Jame dalyvavo per pusantro šimto sportininkų iš Olandijos, Velso, Prancūzijos, Anglijos, Lenkijos, Danijos ir Lietuvos. Lietuva, varžybose Olandijoje dalyvavusi jau trečią kartą, delegavo net 75 sportininkus. *LGITIC*

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119
Paul Stefanac

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiądienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)